

Helsingin

SUOMALAINEN KLUBI

Klubi-lehti 2/2006

**Five Steps -tanssiryhmän kukitetut
esiintyjätkin ihailivat klubitehtävät
jättäneyttä Jouko Liusvaaraa
"Joken illassa".**

Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi

Onnistuneen matkan eväät

SAS Group Company

Kun sinä tiedät minne olet menossa ja matkatoimistosi tietää kuinka sinne parhaiten pääsee, ei paljon muuta tarvitakaan.

Blue1 liikennöi sekä kotimaassa, Suomesta Skandinaviaan että muualle Eurooppaan. Blue1 on maailman suurimman lentoyhtiöallianssin alueellinen jäsen, joka yhdessä SAS:n ja muiden Star Alliance -yhtiöiden kanssa tarjoaa matkustajilleen yli 770 kohteen saumattoman reitti-verkoston n. 130 maassa.

Lisätiedot ja varaukset matkatoimistostasi.

Useita päivittäisiä lähtöjä seitsemästä Suomen kaupungista: Helsingistä, Kuopiosta, Oulusta, Rovaniemeltä, Tampereelta, Turusta ja Vaasasta. Uudet ja modernit suihkukoneet. Valinnanvaraa hinnoissa. Monta hyvää syytä valita Blue1!

www.blue1.fi
www.sas.fi

Blue
A REGIONAL STAR ALLIANCE MEMBER

Sisältö

Sisältö 2/2006

Pääkirjoitus	4
Toiminnanjohtaja	6
Expressis Verbis	7
Joken iltta	8
Veteraani- ja maanpuolustusilta	14
Minun Helsinki	18
Yliopiston arvodokumentit	19
EU- guru Esko Antola	20
Jatkosodan pikkujättiläinen	26
Presidenttipeli	28
Alkon Jaakko Uotila lounasvierana	31
Pöytälainen	34
Auli Hakulinen tuuletti suomea	36
Riojan viinit	38
Vappulounas	40
Klubin kevätkokous	41
PISA- tutkimus klubi-illassa	42
Klubi oopperassa	46
HS:n Unto Hämäläinen ja hänen jipponsa klubilounaalla	48
Kirjaillassa Bo Carpelan	50
Viroa oppimaan	52
Perinnelahnaa klubi-illassa	54
Simo Kärävä In Memoriam	56
Maanpuolustusharrastajat	57
Syksyn 2006 alustava ohjelma	63
Biljardia yli 110 vuotta	65

Helsingin Suomalainen Klubi -lehti

Julkaisija: Helsingin Suomalainen Klubi r.y. (www.klubi.fi)

Kansakoulukuja 3, 00100 Helsinki,

puh: +358 9 694 6644 faksi: +358 9 694 6090

Ilmestyy jäsenlehtenä neljä kertaa vuodessa.

Ilmestymisajat: Helmi-, touko-, syys- ja joulukuu

Päätoimittaja: Pekka Kostamo, puh. +358 50461 6665

Atk-tuki: Leif Eklöf

Kuvat: Jarmo Heinonen, Arto Toivanen (ellei toisin mainita)

Toimitusneuvosto: Matti Packalén, Antti Henttonen, Pekka Kostamo,

Yrjö Klippi, Yrjö Larmola, Kauko Lehti, Pekka Ritvos, Jyrki Berner

Forssan Kirjapaino, Forssa 2006

Klubi on kommentoiva foorumi

■ Klubillemme on vankka ja arvostettu asema instituutiona suomalaisessa yhteiskunnassa. Sen saimme kokea jälleen kerran klubin saavuttaessa sadan kolmenkymmenen vuoden iän.

Päiväjuhlan aihe oli suomalainen kansanvalta. Se ja juhlapuhujat akateemikko **Päiviö Tommila**, eduskunnan puhemies **Paavo Lipponen** ja EU-komissaari **Olli Rehn** sekä heidän esityksiensä painokas sanoma täyttivät Klubin tilat kuulijajoukolla, jonka kokoonpano olisi ylpeydenaihe mille suomalaiselle tilaisuudelle hyvänsä.

Klubi on foorumi, jolla yhteiskunnallisesti tärkeitä asioita halutaan sekä kommentoida että kuunnella.

Iltajuhlan yleisömäärä ja tyylikäs ohjelma huipensivat arvokkaan päivän hienon tunnelman.

Omasta ja klubin johtokunnan puolesta kiitän lämpimästi kaikkia juhlapäivämme suunnitteluun ja toteuttamiseen osallistuneita.

Juuri vuosipäiväjuhliemme kynnyksellä johtokunta kävi keskustelua klubitoiminnan suunnittelun pitemmän tähtäyksen haasteista. Keskeisiä keskustelun aiheita olivat mm. jäsenmäärien kehitysennusteet, Klubin julkisuuskuva ja erityisenä teemana ravintolatoiminta.

Klubin jäsenmäärä on usean vuoden ajan tasaisesti kasvanut. Kuukausittain käsitellään parisenkymmentä uutta jäse-

nanomusta.

Hakijoiden ikäjakautuma on suhteellisen laaja. Mukana on tyypillisesti sekä eläkeiän kynnyksellä olevia että 60-luvulla syntyneitä, joukossa joku 70-lukulaistenkin. Hakijoiden ikäkeskiarvo on ollut 45–50 vuotta.

Klubin jäsenmäärä ja aritmeettinen keski-ikä nousevat tasaisesti nyt ja lähivuosien ajan. Näistä jälkimmäisen syy on sama kuin yhteiskunnassa yleisemmin, suuret ikäluokat. Lukumäärät ovat suuret, joten koko jäsenistön keski-ikä nousee.

Toisaalta jakautumakäyrä ja siitä johdetut ennusteet näyttävät 40–50 -vuotiaiden vahvistuvan osuuden.

Tämä on hyvä asia ja sen vaikutuksen tulee riittävässä määrin näkyä sekä Klubin hallinnon että toimikuntien ja jaostojen miehityksessä ja luonnollisesti toimintamme sisällössä.

Klubi on perinteittensä mukaisesti halunnut olla nimenomaan luottamuksellisuuteen perustuva foorumi ja tämä linja tuntuu loogiselta vastakin.

Tärkeä tekijä Klubin ulkoisen kuvan muodostumiselle ovat kautta aikojen olleet klubin seinien sisällä syntyneet hankkeet. Tätä keskustelua jatketaan, ja erilaisia ideoita on esitetty siitä, mitä uudet hankkeet voisivat olla. Uusi liiketoimintajaosto on yksi, SKSM:n uudet aiheet toinen alue. Ideat ovat tervetulleita.

Ravintola on varmasti tunnetuin osa toimintaamme. Uusi ravintolajaostomme on ravintoloitsijan ja Klubin johdon kanssa tehnyt kevään aikana esitutkimusta, kerännyt palautetta sekä asiakaskunnasta että talon sisältä. Johtokunta on saanut väliraportin ja vielä ennen kesälomia tullaan keskustelua jatkamaan tavoitteena usealle vuodelle jakautuva kehitysohjelma.

Tässä muutamia mietteitä pohjaksi tuleville suunnitelmille, joihin palataan syksyllä.

Hyvää kesää!

Matti Packalén

Tulikaste

■ Hyvät klubiveljet, tulikaste on ohil! Ensimmäiset kolmen kuukautta Klubin peräsimessä ovat takana. Kevät meni kohinalla talon tavoille opetellessa ja 130-vuotisjuhlien järjestelyjä suunnitellessa ja toteuttaessa. Vuoden suurkoitos oli luonnollisesti juhlat, jota joku klubiveli kuvasi minun tulikasteekseni Klubilla.

Sitä minun ei kuitenkaan tarvinnut kokea yksin, vaan juhlat syntyivät yhteistyössä. Suunnitelmat olivat pitkälti jo valmiina, ennen kuin minä edes aloitin toiminnanjohtajana. Sekä päivä- että iltaohjelman esiintyjät olivat suurelta osin sovittu jo ennen minun tarttuessani ruoriin. Tehtävänäni oli 130-vuotistoimikunnan ohjeiden mukaan klubimestareiden ja sihteerin kanssa suunnitella ja toteuttaa yksityiskohdat ja koordinoida monien pienten asioiden paikalleen meno.

Tulikaste on nyt yhdessä koettu ja saadun pikapalautteen mukaan meni hyvin. Monet useampiakin merkkipuolia juhlineet pitivät näitä ”vuosisadan juhliina”, jotka hipoivat täydellisyyttä. Olen mielihyvää tuntien ottanut kiitoksia vastaan virkani puolesta tuntien samalla, että kiitokset kuuluvat koko Klubille ja sen 130-vuotiaalle historialle.

Klubi on instituutio, joka vuodesta toiseen tarjoaa korkealuokkaisille esiintyjille ja esityksille foorumin. Klubi on verkosto, jonka rakenteet ja yhteishenki ovat mahdollistaneet yhteydenpidon

näidenkin juhlien kannalta keskeisiin esiintyjiin ja toimijoihin. Lisäksi Klubilla on imago, joka helpottaa asioiden hoitamista.

Viiden vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna Klubilla oli juuri perustetun kuoron sijasta jo viisi vuotta harjoitussissaan ja esityksissään kehittyneen kuoron lisäksi oma puhallinorkesteri. Niiden molempien ohjelmavalinnat sekä luonnollisesti itse esitykset niin päivä- kuin iltajuhlassakin rakensivat omalta osaltaan puitteet hyvälle juhliille.

Klubin taiteilijajäsenperinteen ansiosta saimme iltajuhlassa seurata loistavia ohjelmanumeroita. Tästä kaikille esiintyjille yhteinen kiitos.

Kun ensimmäisessä kirjoituksessani totesin, että syyskokous osoitti Klubin olevan voimissaan, voi 130-vuotisjuhlien valossa vain ihmetellä sen voimia. Ainoaksi johtokunnan ja toiminnanjohtajan yhteiseksi ongelmaksi näyttääkin ensimmäisten kuukausien perusteella muodostuvan kasvun hallinta. Miten tilat ja aika saadaan riittämään, että yli 2 400 jäsenelle on tarjolla heidän kykyjään ja toiveitaan vastaavaa ohjelmaa – lisäksi vielä niin, että Riitan loistava joukkue jaksaa palvella meitä yhtä hyväntuulisesti logistisesti haasteellisessa ympäristössämme.

Jyrki Berner

Seuraavaksi juhlaletti

■ Kun Klubilehden tämä numero ilmestyy, lehdentekijät ovat jo täydessä työntouhussa tekemässä erikoisnumeroa eli Juhlalettiä Klubin 130-vuotisjuhlista. Juhlaletti on määrä ilmestyä 9. kesäkuuta.

Siinä on alkukesäksi jäsenille kokonainen lukemisto: juhlaesitelmät ja puheet sanasta sanaan, reportaasi tapahtumista sekä muutama Klubin 130-vuotistaipaleelle sijoittuva historiallinen juttu. Kuvia Juhlaletissä on tietysti kosolti.

Siinä hyvät uutiset!

Klubin juhlahistoriikki sen sijaan on aiheuttanut murhetta tekijälleen ja muillekin klubilaisille. Tekijä Jouko Liusvaara on syvästi harmissaan kirjasta löytyneistä virheistä. Hän haluaa niiden johdosta esittää pahoittelunsa Klubille.

Johtokunta on asiaa käsitellyt ja selvityttää nyt puutteet. Klubilehden päätoimittajan on annettu ymmärtää, että juhlaletistä otettaneen korjattu uusi painos. Painosmäärältään se olisi ensimmäistä painosta suppeampi.

Pekka Kostamo

Jouko Liusvaara lähti, mutta ei jätä meitä!

Ikimuistoisessa Joken illassa juhlittiin ohjaavaa toiminnanjohtajaa

Jouko Liusvaara ja rouva Salme saapuivat Joken iltaan "Lentäjänvalssin" tahdissa.

■ Tietenkin: *Lentäjän valssihan* se aaltoili kuin poutapilvi sinitaivaalla Klubin salissa keskiviikkona 8. maaliskuuta tasan kello 19, kun aviopari **Jouko** ja **Salme Liusvaara** astuivat sisään keskelle odottavasti sorisevaa juhlarahvasta. Väki hiljensi kuuntelulle – olihan soitannan kohteena ilmavoimien eversti evp, nyt myös Klubin arvostettu toiminnanjohtaja evp. Saatiin kuulla vielä toinenkin Klubin puhallinorkesterin esitys: *Satunmaa*. Se soitettiin tietysti satumaisena hehkuvalle punatukalle Joken vierellä – Salme-rouvalle.

Jouko Liusvaarasta on sanottu paljon ja moninaista. Minä vasta toista vuotta aktiivisesti Klubissa toimineena opin tuntemaan hänet ystävällisenä ja levollisena ohjaajana. Eihän uutta toimihenkilötyöstä sopinut pelotella äksiisillä, vaan piti opastaa ja sivistää hienovaraisesti Klubin kutyymeissä. Niin Jokke teki, ja olen siitä Klubilehden päätoimittajana nyt kiitollinen.

Puheenjohtaja **Matti Packalén** on puolestaan "uusi" tulokas Klubin luottamushenkilönä ja hän on saanut oman annoksensa Joken klubituntemuksesta, Klubin periaatteista ja filosofiasta. Jokelle osoittamissaan tervehdys- ja kiitossanoissa Packalén totesi tämän saavutukset ja teot hyvin Klubissa tiedettävän.

Siksi Jokkea oli tänä Kansainvälisenä Naisten Päivänä tervehdittävä myös

LINTU

Varpunen. Pääskynen. Punatulku.
Kotkakin on vain lintu.
Nokka. Siivet. Sydän.
Mutta, kun taivas sammuu
ja aurinko nukkuu,
ne kaikki
nousevat
ja lentävät
sinne, missä
ihmisjalka
eksyy.
Kunnes
hiljaisuus
alkaa laulaa,
ja pehmeä sormet
hipaisevat punaista tukkaa,
ja avaruus
syöksyy
läpi pilvien.
Silloin kuulen, kuinka
pienet askeleet
koputtavat
ikkunaan
ja pyyhkäisen
surun silmistäni.
Keväthangella
pieni, sininen lintu
kysyy,
osaatko
Sinäkin
lentää?

Klubilla 8.3.2006
Omistettu Jouko ja
Salme Liusvaaralle

Ystävyydellä Weijo

Johtokunnan jäseniä ja kunniajäseniä Joken illan juhlapöydässä.

Toiminnanjohtaja Jyrki Berner oli yksi juhlapöydän kukittajista.

Kuoro kajautti Rainer Fribergin johdolla useitakin tervehdyksiä Jokelle.

”pussastrumpetilla”, joka sujui loistavasti. Yhtä lailla loistivat kukat, joita kaikki naisesiintyjät kuten Five Steps illan aikana saivat.

Kiitoslahjaksi Klubin hyväksi tehdystä työstä Jokke sai ”läppäriin”. Sen jo ikkäämmätkin klubiveljet tunnistivat kannettavaksi tietokoneeksi.

Tervehdysten teemana oli ”Pink Champagne”. Konservatorion **Kaisa Närekangas** ja Klubin puhallinorkesteri **Timo Kivi-Koskisen** johdolla selvisivät esityksestä kansainvälistä tasoa noudattaen. Timo kiitti Jokkea orkesterin perustamisesta.

Listalla raavilohta, ryyppyjä ja tietenkin läskisoosia

”Grand Dineurin” valmistanut Konventin ja Klubin emäntä **Riitta Malmberg** oli keittiöjoukkueensa kanssa pannut parastaan ja toi sitä kohta myös pöytään: raavilohta ja Marskinryyppy – vai oliko se Ritariryppy – ja sitten läskisoosia. Sitä ei mikään lukuisista läskisoosikoulukunnista arvostellut vaan arvosti.

Muitakin ruokajuomia oli, ja oli myös jälkiruoka, mutta siitä ei muistiinpanoistani ole merkintää!

Siinä lohta nautiskellessa ja ryyppyjä kumotessa professori emeritus Tuomo Tuomi luonnehti Jouko Liusvaaraa: –Rauhallinen, johtajan tapaan ohjaimet aina keskellä. Klubissa kaikille tuttu. Aina pai-

Kaksi lauluveikkaa Martti Pokela ja Jouko Liusvaara antoivat Joken illassa näytteen ryppylaulusta.

Puheenjohtaja Matti Packalén kiitti puheensa jälkeen vielä kädestä pitäen Jokkea.

Jokke muisti ottaa maljan myös Klubimestareille, jotka kuvasivat tilaisuudessa.

Trubaduuri Ari Talkamo viihdytti taiturimaisesti kitarallaan.

Kunniapuheenjohtaja Mikko Pohtola suorastaan ylisti 15 vuotta Klubin käytännön toimintaa johtanutta "Klubipadan" hämmentäjää.

kalla, ei ankara vaan joustava.

"Minulle löytyi kaikkea, mitä halusin"

"Virkaheitoksi metsähoitajaksi" itseään tituleerannut Harri Pelkonen on ikijäsen vuodelta 1959. Hänen mielestään Joken aikana Klubilta on löytynyt kaikkea, mitä hän on kaivannut. Kun Pelkonen aikoinaan tuli Helsinkiin, tämän entisen "sahurin" tie johti kavereiden neuvosta heti Klubille.

Harri Pelkoselle "ei tuu mieleen" mitään erityisen epämiellyttäviä asioita Jouko Liusvaaran komentokaudesta Klubilla.

–On se ehkä joskus ollut vähän liian itsetietoinen, hän kuitenkin varovasti muotoilee.

"Valtaa pitää ottaa sopivasti"

Klubin jäsenenä Jens Stormbom on nuorempaa polvea. Hänen käsityksensä johtamisesta on, että valtaa pitää ottaa sopivasti.

–Jokelta se onnistui hyvin, Jens ilmaisee arvionsa.

–Jokke syntyi vuonna 1936. Silloin suomalaiset olivat kovia ja kovilla Garmisch Partenkirchenin talviolympialaisissa. Vuonna 1953 syntyi "Kossu" ja Fairy-astianpesuaine. Molemmat ovat hellävaraista. Sellaista välillä kovaa ja vä-

lillä hellävaraista on ollut myös Jouko Liusvaaran johtaminen, Stormbom kuvailee.

Juhlahumussa myös trubaduuri

Juhlahumu alkaa Joken illan edetessä saavuttaa jo vilkkainta vaihetta. Muistiinmerkitsijänä ja skribenttinä minun täytyi keskittyä ankarasti. Ja kas, tuossa laulaa trubaduuri haikeasti Salme Liusvaaralle.

Tämä trubaduuri on Ari Talkamo, Klubin taiteilijajäsen kitaroineen. Hän on tehnyt ammatikseen äänimainontaa ja musiikkituotantoa vuodesta 1983. Petri Hohenthal ja Alan Miehelt toivat aikoinaan Arin mukanaan Helsingin Suomalaiselle Klubille.

Taiteilijajäsenistön trubaduureilla on oltava Klubilla esiintymisiä vähintään yksi vuodessa. Muutoin he ovat vapaajäseniä.

–Tämä esiintyminen Joken illassa on minulle huippua. On ilo esiintyä Jokelle ja Salmelle ja teille kaikille, Ari Talkamo vakuuttaa.

(Tässä vaiheessa muistiinmerkitsijän hajanaiset rivit loppuvat. Klubimestareiden kuvat kertokoot lisää. Ilta ei loppunut liian varhain, ja jatkojakin oli tiemmä vietetty useissa eri kohteissa Helsingin keskustassa).

Pekka Kostamo

Vapaaehtoinen maanpuolustus veteraani- ja maanpuolustusillassa

Maanpuolustusaihe veti veteraani-iltaan suuren kuulijajoukon.

Klubimme perinteinen veteraani-ilta alkoi Henrik Lambergin ja orkesterin esittämällä Veteraanin iltahuudolla. Se kuvasti tilaisuuden taustaa: veteraanien joukko on harmaantunut ja harventunut, "koha poissa on veljet, vaikka sitkeitä ovatkin".

Hopeoituneen tammenlehväpolven henkinen maanpuolustusperinne halutaan kuitenkin siirtää nuoremmille. Siinä tarkoituksessa illan nimi on muutettu ja ohjelmaa painotettu heitä veteraanien rinnalle kutsuviksi.

■ Illan pääaiheen alusti esitelmällään pääesikunnan asevelvollisuusosaston päällikkö eversti Jorma Jokisalo. Hän selvitteli vapaaehtoisen maanpuolustuksen organisointia, tavoitteita ja toteuttamisaikataulua. Tiivistelmä esityksestä on ohessa.

Arvovaltainen asiantuntijapaneeli vastaili alustuksen virittämiin yleisön kysymyksiin. Paneelissa istuivat Uudenmaan sotilasläänin komentaja eversti **Kari Kasurinen**, alustaja **Jorma Jokisalo**, entinen apulaisoikeuskansleri **Jukka Pasanen**, puheenjohtajana toiminut komentaja **Jyrki Berner**, Helsingin so-

Veteraani-illan paneeleissa esiintyivät Kari kasurinen (vas.), Jorma Jokisalo, Jyrki Berner, Jan Laukka, Risto Häkkinen ja Risto Muurman.

tilasläänin komentaja kenraalimajuri **Jan Laukka**, Porvoon sotilasalueen päällikkö eversti **Risto Häkkinen** ja Maanpuolustuskoulutuksen piiripäällikkö eversti **Risto Muurman**.

Yleisön kysymykset koskivat reserviläisten kertausharjoituksia, sitoutumista vapaaehtoisen maanpuolustuksen tehtäviin ja koulutukseen, työnantajien suhtautumista koulutukseen sitoutuneisiin työntekijöihinsä, maanpuolustusjärjestöjen asemaa ja tehtäviä uudessa organisaatiossa, reserviläisjohtajien vastuungelmia, reserviläispalkkoja ja päivärahoja, maakuntajoukkojen ulkopuolelle jäävien

reserviläisten ja naisten koulutusta jne.

Tahto vahva, taito hankitaan

Kun uusi järjestelmä on vasta pilottikeilussa, ei kaikkiin kysymyksiin ole vielä olemassa vastauksia. Annetuissa vastauksissa painotettiin taidon ja tahdon merkitystä vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä. Taito hankitaan harjoituksissa, ja tahto on suomalaisten keskuudessa vahva.

Veteraanien henkinen perintö, jota Tammenlehvän Perinneliittokin vaalii, osaltaan vahvistaa sitä. Paneelin edus-

tajat muistuttivat, että maailmanpoliittinen tilanne on viime sotiemme jälkeen suuresti muuttunut ja muuttuu jatkuvasti, mikä pyritään ottamaan tulevaisuuden suunnittelussa ja koulutuksessa huomioon. Ongelmana on puolustusmäärärahojen niukkuus ja taistelukaluston jatkuva kallistuminen.

Kuoro viihdytti salintäyteistä osallistujajoukkoa suomalaisilla ja virolaisilla lauluilla, ja orkesteri soitti illan henkeen sointuvaa musiikkia. Tammenlehvän Perinelliin asiamies eversti **Pertti Suominen** toi liittonsa tervehdyksen.

Hän sanoi liiton korostavan sotiemme veteraanien laajasta perinnöstä niistä asioita, joita voidaan toteuttaa nykyisessäkin yhteiskunnassa. Puhuja kiitti Klubiamme siitä suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimistyöstä, jota se tekee Suomen kansan sähköiseen muistiin kokoamiensa historiallisten tiedostojen välityksellä.

Toimittaja **Reino Janhunen** esitteli diakuvin helsinkiläisen Ässä-rykmenttien taistelujen teitä talvi- ja jatkosodassa. Iltaan toi tunnelmaa myös yleisön toivomuksesta jo alkuiltaan sijoitettu perinteinen läskisoosi-illallinen.

Toiminnanjohtaja Jyrki Berner ja harastustoimikunnan puheenjohtaja **Leif Eklöf** avasivat ja päättivät antoisan illan.

Antti Henttonen

JK: Klubiveli Jukka Pasanen kertoo lehtemme seuraavassa numerossa näkemyksiään vapaaehtoisen maanpuolustuksen toteuttamiseen liittyvistä lainsäädännöllisistä muutostarpeista.

Eversti Jorma Jokisalo:

Maakuntajoukot puolustusvoimien ydintehtäviin

Eversti Jorma Jokisalo kertoi veteraaniliitossa uusista maakuntajoukoista.

■ Tiivistelmä vapaaehtoisen maanpuolustuksen tarkastaja, eversti **Jorma Jokisalo**n veteraaniliiton ja maanpuolustusillassa pitämästä alustuksesta.

Valtioneuvoston selonteon 2004 pohjalta puolustusvoimat on aloittanut maakuntajoukkojen perustamisen. Meneillään on niin sanottu pilottivaihe, jolla hankitaan kokemuksia toiminnan laajentamiseksi kaikkiin maakuntiin vuoteen 2010 mennessä. Pilottitoimintaa on Kuopiossa, Vaasassa, Uudellamaalla ja Helsingissä.

Tavoitteena on saada maakuntajoukot edistämään puolustusvoimien sodan ajan valmiutta ja parantamaan yhteiskunnan toimintavalmiutta poikkeusoloissa sekä normaaliajan häiriötilanteissa. Maakuntajoukot hoitavat puolustusvoimien ydintehtäviä. Ne varustetaan ajankäytöllä ja niiden koulutukselle, suorituskyvylle ja toimintaan osallistuville reserviläisille asetetaan suuret vaatimukset.

Maakuntajoukkoihin rekrytoidaan oman kotiseutunsa puolustamiseen sitoutuneita vapaaehtoisia reserviläisiä, joilla on paikallistuntemusta ja monialaista osaamista. Hakeutuminen maakuntajoukkoihin on vapaaehtoista, mutta koulutukseen osallistuminen ja omatoiminen harjoittelu edellyttävät sitoutumista.

Päästäkseen maakuntajoukkoihin reserviläisellä täytyy olla halu ja kyky kehittä-

tää sotilaallisia valmiuksiaan sekä pitää yllä sodan ajan tehtävän edellyttämää hyvää fyysistä suorituskykyä. Reserviläisen kansalaiskunto on oltava moitteeton. Kenelläkään ei ole subjektiivista oikeutta tulla sitoutetuksi maakuntajoukkoon. Paikka joukossa on ansaittava asenteellisesti, taidollisesti ja tiedollisesti. Kenttäkelpoisuus on maakuntajoukkoihin kuuluvan taistelijan avainasia.

Maakuntajoukkojen koulutus on haaste puolustusvoimille, toimintaan sitoutuville reserviläisille, yhteistoimintaviranomaisille ja Maanpuolustuskoulutus ry:lle. Puolustusvoimat vastaa joukon valinnasta, koulutuksesta, varustamisesta ja johtamisesta. Monipuolinen ja vuosittain tapahtuva koulutus rakentuu kertausharjoituksista, puolustusvoimien vapaaehtoisista harjoituksista ja Maanpuolustuskoulutus ry:ltä tilatuista koulutustapahtumista.

Maakuntajoukoista kehitetään maakuntakohtaiset alueellisten joukkojen ydinyksiköt, joilla kyetään torjumaan niin poikkeusolojen kuin normaaliajan uhkia sekä tukemaan yhteiskunnan elintärkeitä toimintoja. Maakuntajoukkoja kehitetään nopean toiminnan joukoiksi, joiden kaikinpuolisen suorituskyvyn ylläpitämiseen osoitetaan tarvittavat voimavarat.

”Minun Helsingini” 2006

■ Suomen Akvarellitaiteen yhdistyksen puheenjohtaja, suurlähettiläs **Antti Lasila** oli kutsunut 28. maaliskuuta klubilaisia tutustumaan yhdistyksensä toiseen valtakunnalliseen näyttelyyn, joka oli ripustettu Sanomatalon Mediatorille. Näytteillä oli 169 akvarellia 143 taitelijalta. Teemana oli tänä vuonna, kuten neljä vuotta aikaisemminkin, ”Minun Helsingini”, josta vesiväreillä työskentelevät taitelijat kertoivat omia tarinoitaan.

Oli toreja, kirkkoja ja patsaita. Oli merta, veneitä ja puistoja. Oli kattoja, sisäpihoja ja puutarhoja. Ihmisiä, autoja, raitiovaunuja. Helsinki sykki elämää ja värejä.

Näyttelyn jyryttäjä ja komissaari, Helsingin kaupungin taidemuseon johtaja **Berndt Arell** ker-

too upeassa teosesitteessä, että tarjonta oli tänä vuonna monipuolisempaa kuin edellisellä kerralla. Kutsuun vastasi 219 taitelijaa eri puolilta maata.

”Näyttelyyn olisi saattanut mahtua enemmänkin töitä. Meille käyttöön annettu tila oli kuitenkin jo nyt venytetty äärimmillään. Enempää ei olisi mahtunut.”

”Näkökulmia kaupunkiimme”

”Minun Helsingini” näyttelyn suojelijan, ministeri **Aatos Erkon** mielestä taitelijat ovat valottaneet Helsingin mielenkiintoisella ja yllättävällä tavalla. ”Jokaisen akvarellistin Helsinki avaa uusia näkökulmia kaupunkiimme.”

Toisen katsomisen ja pitkän harkinnan jälkeen valitsin omaksi suosikikseni

Elina Tammiranta-Summan akvarellin ”*Amanda*”. Sen kanssa kilpailivat tasaväkisesti **Kristiina Turtosen** ”*Kyläreissu*” ja **Jorma Suonton** ”*Harakka ja varis*”. Moni klubiveljistä ja heidän aveceistaan teki varmasti aivan toisenlaisia valintoja. Tunteiden ja tuntemusten verkko tarjosi runsaasti vaihtoehtoja.

Näyttelykierroksen jälkeen päätoimittaja **Janne**

Virkkunen esitteli meille Erkko-salissa mielenkiintoisella tavalla SanomaWSOY-konserniin kuuluvan Helsingin Sanomat Oy:n toimintaperiaatteita ja lehden toimintustyötä. Hän toimi myös iltapalan isäntänä.

Weijo Pitkänen

Kai Ekholm Unioninkadun aarreaitasta

Helsingin yliopiston kirjaston arvodokumenttien tuho torjuttava

■ Kalevalanpäivän lounasvieraan valinta osui toden totta kohdalleen, kun klubille esittäytyi Helsingin Yliopiston kirjaston ja samalla Kansalliskirjaston ylikirjastonhoitaja, professori **Kai Ekholm**. Hänen mukanaan oli tutkimussihteeri **Petri Tuovinen**, jonka salkun arvokkaasta sisällöstä rakentui suppea, mutta havainnollinen näyttely: Sibeliuksen Jääkärimarssin alkuperäisnuotit, sodanaikaisia lentolehtisiä, varhainen Suomen maisemakuvasto ja muutama muu arvodokumentti. Lounaan teemana oli kirjaston kokoelmien tuhoutumisvaara ja tämän torjumiseksi aloitetut toimenpiteet.

Kansalliskirjastolla on Suomen vanhimmat ja laajimmat kotimaisten kirjojen, lehtien, karttojen ja nuottien kokoelmat, maan vanhimmat ulkomaisen tiedollisen kirjallisuuden kokoelmat, runsaasti suomalaisia äänitteitä, sekä useita kansainvälisesti arvokkaita erikoiskokoelmia, kuten autonomian aikana Venäjältä saadut vapaakappalekokoelmat. Aineisto kuuluu käytössä, ja paperi ja muut materiaalit tuhoutuvat itsestään. Varsinkin teollisesti valmistettu hapan paperi haurastuu ajan myötä käyttökelvottomaksi.

Pelastustoimet kalliita

Professori Ekholmin esityksestä kävi ilmi, että kirjasto on tähän mennessä vienyt läpi jo varsin laajan pelastamistyön konservoimalla, mikrokuvaamalla ja digitoi-

malla kokoelmia. Nämä toimet ovat kuitenkin kalliita ja etenevät hitaasti. Kirjaston kuntokartoituksen mukaan noin 40 000 arvosteosta ei enää kestä lainaamista eikä muuta käyttöä.

Ekholmin esittelemän Pelasta kirjal-projektin tarkoituksena on rekrytoida yksityisiä kansalaisia sekä yhteisöjä osallistumaan kokoelmien pelastamiseen lahjoittamalla rahaa tiettyjen, itse valitsemien nimikkokohteiden pelastamiseen. Muutama rohkaiseva esimerkki kertoi, että hanke on ottanut hyvin tulta. Vaikka eräät Ekholmin mainitsemat summat olivat vaikuttavan suuria, voi hankkeeseen liittyä myös vähäisemmällä summalla – minimipanostus on 50 euroa. Lisätietoja tästä kansallisesti merkittävästä operatiosta on osoitteessa www.lib.helsinki.fi/pelastakirja.

Professori Ekholm päätti eloisan ja informatiivisen esityksensä ystävälliseen kutsuun. Klubilaiset ovat tervetulleita jonakin ensi syksyyn sijoittuvana ajankohtana tutustumaan Kansalliskirjastoon ja sen mittaan arvoikkaisiin kokoelmiin. Kun Ekholm vakuutti, että kaikki halukkaat mahtuvat Engelin piirtämiin upeisiin tiloihin, lounaan isäntänä toiminut **Olli Alho** ei epäroinyt ottaa kutsua vastaan. Asiasta siis lisää syksyn jäsentiedotteissa.

Olli Alho

Suomen EU-guru Esko Antola ulkopoliitikailla:

Koolla on väliä, pienen on taiputtava

Professori Esko Antola (vas.) antoi klubilaisille perusteellisen selvityksen EU:n sisäisistä jännitteistä. Ulkopoliitiikan iltaa 23. maaliskuuta ohjasi suurlähettiläs Antti Lassila.

Turun Yliopiston professori, Jean Monnet-keskuksen johtaja **Esko Antola** toi klubin ulkopoliitiikan iltaan 23. maaliskuuta railakkaalla tyyllillään piristävän kajauksen EU:n nykytilasta ja erityisesti pienten valtioiden mahdollisuuksista kuuden suuren valtion myllytyksessä. Ei kalvoja, ei heijastetuja kuvia, vain pelkkää faktaa ammattimiehen otteella ja suulla.

■ Monia kirjoja näistä asioista kirjoittanut alustaja nimesi erään uusimmista kirjoistaan monimielisellä lauseella "Onko koolla väliä?" Ja vastaus kuuluu: "Kyllä".

Pienten ja suurten maitten välinen jännite purkautuikin suurella ryminällä silloin, kun Suomi liittyi unioniin. Neuvottelujen loppuvaiheessa vuoden 1993 lopulla Espanja ja Iso-Britannia kiinnittivät huomiota siihen, että jos on tulossa neljä uutta pientä jäsenmaata (tuolloin

vielä uskottiin Norjankin tulevan mukaan), silloin suurten ja pienten maiden välinen tasapaino EU:ssa heilahtaa ratkaisevalla tavalla pienten jäsenvaltioiden eduksi. Tämähän ei näille kahdelle maalle sopinut, vaan asia pantiin pöydälle.

Suuret tekivät vallankaappauksen

Tämän jälkeen sovittiin ns. Ioninan kompromissista. Sen mukaan asiaan palataan, pienet hakijamaat otetaan mukaan ja niille annetaan tässä vaiheessa sovitut äänimäärät. Asiaan palattiin ns. ranskalaisella tavalla syksyllä 2000 Ranskan ollessa EU:n puheenjohtajamaa, ja kun valmistauduttiin Nizzan konferenssiin, jossa uudistettiin unionin perustamissopimusta.

Tässä yhteydessä suuret maat kaappasivat itselleen enemmän valtaa pienten kustannuksella. Pienet maat suostuivat Nizzassa tähän järjestelyyn. Suomikin totesi pienten maiden piirissä, että ellemme suostu ehdotukseen, suuret maat saattavat muodostaa oman ryhmänsä ja tehdä päätöksiä ulkopuolella yhteisten instituutioiden.

Jo tuolloin todettiin, että unioniin on tulossa pian kymmenen uutta jäsentä, joista peräti yhdeksän on pieniä valtioita. Vain Puola oli uusista tulokkaista luokiteltavissa ns. suureksi jäsenmaaksi. Tämän jälkeen meillä siis on kuusi suurta jäsen-

maata unionissa: Saksa, Ranska, Iso-Britannia, Italia, Espanja ja Puola. Eikä ole montaakaan viikkoa tällä hetkellä siitä, kun monien mielestä Ranskan tuleva presidentti **Sarkozy** ehdotti, että näille kuudelle suurelle jäsenvaltiolle pitäisi antaa EU:n kehittämisessä erityinen rooli.

Hiili- ja teräsunioni oli, kuten tunnettua, Euroopan Unionin lähtöpiste vuonna 1951. Silloin oli unionissa kuusi jäsenmaata, joista kolme oli suurta (Ranska, Italia, Saksa) ja kolme pientä (Benelux-maat). Samanaikaisesti oli ilmassa myös toisenlainen jako. Oli neljä ns. demokraattisen perinteen maata ja kaksi totalitaarista maata. Jälkimmäisiin luettiin Italia ja Saksa. Haluttiin luoda sellainen päätöksentekosäännöstö, että Italia ja Saksa eivät voisi saada enemmistöä päätöksenteossa.

Demokratiallakin sana sanottavana

Demokratian vakiinnuttamisen elementti sanelee nytkin sen, otetaanko jäseniksi viisi entistä sosialistista maata ja kolme entistä neuvostotasavaltaa. Vuonna 1951 jouduttiin antamaan Benelux-maille suhteettoman paljon äänivaltaa, kun pyrittiin varmistamaan, että demokraattiset maat ovat aina enemmistössä.

Tähän periaatteeseen ei ole koskettu sen koommin. Vuonna 1973 tulivat kaksi

pientä maata (Tanska ja Irlanti) ja yksi iso maa jäseniksi. Vuonna 1981 pieninä maina tulivat mukaan Kreikka, 1986 Portugal ja Espanja (Espanja katsottiin suureksi maaksi vasta myöhemmin), ja 1995 liittyi taas kolme pientä maata unioniin. Koska perusrakenteeseen ei ollut kajottu, pienillä jäsenmailla oli nyt yliedustus. Ymmärrettävästi tästä muodostui kokonaisuuden kannalta ongelma.

Tällä hetkellä on menty toiseen ääripäähän, ja suuret maat ovat ottaneet itselleen kovastikin ylivaltaa. Kun suuria maita on valtavan paljon vähemmän, niiden on myös helpompi päästä yksimielisyyteen asioista. Ne ovat koko EU:n ajan voineet toimia jonkinlaisena tandemina ja ovat viime kädessä löytäneet odotetun ratkaisun.

Tähän saakka Ranska ja Saksa ovat aina löytäneet unionin kriisitilanteessa patenttiratkaisun, enimmäkseen niille itselleen edullisen, mutta usein myös kaikille edullisen.

Ajatellaanpa vaikka Emu-ratkaisua. Vuonna 1989 **Delorsin** komitea ehdotti, että pitäisi perustaa talous- ja rahaliitto. Sitä ei olisi syntynyt, elleivät **Kohl** ja **Mitterand** olisi voineet siitä sopia. Heillä oli hyvin erilaiset tavoitteet. Saksa oli silloin sitä mieltä, että rahapolitiikka on liian tärkeä asia jätettäväksi holtittomien poliitikkojen hoidettavaksi. Tarvitaan vahva itsenäinen keskuspankki rahapolitiikan hoitajaksi.

Ranskalaiset puolestaan sanoivat, että rahapolitiikka on aivan liian tärkeä yhteiskunnallinen asia jätettäväksi kasvottomien byrokraattien hoidettavaksi. Siksi he halusivat jonkinasteisen pankki-

valtuuston asiaa hoitamaan.

Pitkällisten kahdenkeskisten neuvotelujen tuloksena päädyttiin ratkaisuun, jossa Kohlin kanta voitti: Euroopan keskuspankista tuli Saksan keskuspankin kopia. Tämä on merkittävin historiallinen kompromissi Saksan ja Ranskan välillä EU:n historiassa.

Yhteinen etu ja johtajuus puuttuvat

Jos tämän päivän Euroopan Unionissa ilmaantuisi joku ehdottamaan, että perustetaanpa yhteinen raha, hänet naurettaisiin välittömästi ulos. Nykyisessä unionissa ei olisi minkäänlaisia mahdollisuuksia ajatella niin pitkälle ja niin voimakkaasti yhteistä asiaa kuin mitä aikaisemmin ajateltiin. Euroopassa ei ole ainnuttakaan sellaista johtajaa kuin Kohl ja Mitterand, jotka pystyivät yhdistämään kansalliset edut yhteisiin etuihin.

Tämän hetken Euroopassa suurin ongelma on se, että jokainen ajaa omaa etuaan. Unioni on nyt instrumentti kansallisten etujen ajamiseksi ja turvaamiseksi, kuten näemme Ranskan protektionismipolitiikassa. Lähes minkä tahansa jäsenen voi ottaa esimerkiksi samankaltaisesta käyttäytymisestä. Euroopan Unionista puuttuu tällä hetkellä johtajuus, jossa pystyttäisiin yhdistämään yhteiset edut ja kansalliset edut. Sodan jälkeiselle sukupolvelle oli kansallisen edun ja yhteisen edun yhdistäminen itsestään selvä asia. He olivat sodan aikana kokeneet mihin joudutaan, ellei ajeta yhteistä etua.

Samaa voi sanoa vielä seuraavastakin sodan jälkeisestä sukupolvesta, jo-

hon kuuluivat mm. rouva **Thatcher** sekä edelleenkin Kohl ja Mitterand. Heillähän ei ollut sotakokemusta (vaikka Mitterand väittikin että hän oli kuulunut vastarintaliikkeeseen, mitä ei koskaan ole voitu todistaa).

Tämä toinen sukupolvi oli elänyt nuoruutensa jälleenrakennuksen aikakaudella, oli voimakkaasti eläytynyt neuvostouhkiaan, kommunismin leviämisen uhkaan, ja he näkivät kansallisten ja yhteisten etujen yhdistämisen tärkeänä suurten yhteisten hankkeiden toteuttamisessa ja myös kommunismin uhan torjumisessa. He jättivät nykyisille johtajille kylmästä sodasta vapautuneen Euroopan. Näillä nykyisillä johtajillamme ei ole mitään ideaa siitä, mitä Euroopan kanssa pitäisi tehdä. Ainoa, mitä he ovat keksineet, on unionin laajeneminen.

Laajentuminen ei käy vaivattomasti

Nyt on tultu siihen vaiheeseen, että laajentumisesta pitää ryhtyä maksamaan. Ei niinkään rahassa, siitähän ei ole puutetta, koska ennen joulua hyväksytyt budjettiraami laajentumisen rahoittamiseksi on vain 1,102 prosenttia unionin bruttokansantuotteesta, toisin sanoen se ei ole mitään.

Rahallisesti tämä kysymys on "peanuts". Mutta muu kustannus laajentumisesta on huomattavasti suurempi. Esimerkiksi sopii uusien maiden sopeutumisen ongelmista aiheutuvat kustannukset. Otetaanpa esimerkiksi lähialueemme.

Ongelmat näkyvät niiden poliittisessa elämässä ja niiden johtamisessa. Vi-

rossa istuu nyt kymmenes pääministeri vuoden 1990 jälkeen. Latviassa kahdestoista, Puolassa kolmastoista, Liettuassa viidestoista. Viidessätoista vuodessa viisitoista pääministeriä!

Tämä muistuttaa tilannetta Suomessa 1950-luvulla. Vasta **Sorsan** hallitus 1982-1987 istui koko vaalikauden. Ei meilläkään poliittinen kehitys ole järin vakaata ollut meidän elinaikanamme. Lähinaapurimme ovat nyt samassa poliittisen epävakauden tilassa.

Heillä on valtavan suuria haasteita mm. kansalaisten mielipiteiden johdosta. Kun unioniin pyrittiin ja lainsäädäntöä uudistettiin, annettiin suuria lupauksia. Kansalaisten odotukset unionin jäsenyydestä olivat korkealla. Unioni maksaa kaiken! Mutta mikä onkaan ollut seurauksena?

Kurjistumista, erojen kärjistymistä, tyytymättömyyttä politiikan johtamisesta. Helppoa on säätää lakeja, jotka vastaavat EU:n lainsäädäntöä, mutta kokenaan toinen asia on toteuttaa niitä. Tämä prosessi on näissä maissa vasta alkuvaiheessa. Tulevaisuus ei näytä kovinkaan ruusuaiselta vielä huomenna.

Lissabonin prosessi kompastelee pahasti

EU on nyt tilanteessa, jossa kyky nähdä yhteisiä asioita ja asettaa yhteisiä tavoitteita – tosin niitäkin voidaan asettaa kuten kuuluisa Lissabonin prosessi – ei yksin riitä. Ne on myös saavutettava. Mikä olikaan EU:n ratkaisu tavoitteiden saavuttamiseksi?

Se oli se, että annetaan omistajuus tästä prosessista jäsenvaltiolle. Siinä po-

liittisessä tilanteessa, jossa useimmat jäsenmaat ovat, ne eivät omilla päätöksillään pystyivätkä edes halua tehdä sellaisia ratkaisuja, jotka edesauttaisivat niitä saavuttamaan Lissabonin tavoitteet.

On aivan turha tällä hetkellä syyttää EU:ta saamattomuudesta, vaan toteutus on nyt jäsenmaiden käsissä samaan tapaan kuin 1980-luvun alussa. Tuolloin todettiin, että Euroopassa on eurosklerosis öljykriisin jälkeen. Jokainen maa pyrki parantamaan omaa asemaansa, mikä puolestaan johti siihen, että kaikkien asema heikkeni.

Lopulta löydettiin sisämarkkinaprojekti, johon kaikki alkoivat uskoa. Siitä seurasi myös integraation poliittisen dynamiikan liikkeellelähtö. Nytkin on suuri yhteinen tavoite: Lissabonin strategia. Läpimurtoa yhteisen asian edistämiseksi ei kuyenkaan ole tapahtunut eikä sitä ole näkyvissäkään.

Suomi sinnittelee kärjen tuntumassa

Äskettäin ilmestyneen englantilaisen selvityksen mukaan menestyneimmät maat Lissabonin strategiassa ovat Tanska, Ruotsi, Iso-Britannia, Hollanti, Itävalta ja kuudentena tulee Suomi. Suomi oli edellisessä tutkimuksessa kolmannella sijalla.

Näissä vertailuissa Suomi putoaa vuosi vuodelta alaspäin, mutta sinnittelee sentään vielä kärkijoukossa. Koko sen viiden vuoden ajan, kun Lissabonin strategiaa on pyritty edistämään, Suomi on ollut kärkimaiden joukossa. Viimeinen 25 maasta on Malta. Huolestuttavaa tässä vertailussa Itämeren maiden näkö-

kulmasta on se, että toiseksi huonoiten menestyy Puola, 40 miljoonan asukkaan kansa, jonka jälleenrakennus Itämeren alueella voisi olla suoranainen veturi.

Suomi ottaa kesällä vastaan EU:n puheenjohtajuuden. Olemme toisin sanoen piikkipaikalla. Meillä olisi erinomainen mahdollisuus ottaa sellainen johtajuus, jossa yhteisin keinoin voitaisiin edistää yhteistä asiaa. Mutta mistä löydämme eväät asian toteuttamiseksi?

Meitä pieniä maita on nyt 19, olemme kovin erilaisia ja meillä on erittäin suuria vaikeuksia löytää yhteistä säveltä edes Suomen ja Viron välillä. Ei meillä mitään yhteistä EU politiikkaa ole! Viro näkee unionin täysin eri tavalla kuin me. On ollut yleensäkin vaikeaa löytää pienten maiden yhteistä strategiaa. Niinpä suuret maat nyt jyräävät meidät.

Niiden käsissä ovat sekä aloite että vaikutusvalta. Tilanne ei muutu ennen kuin ilmaantuu jostain sellainen poliittinen johtaja, joka toteaa, että yhteinen etu on tärkeämpi kuin oma etu.

Puheenjohtajuus velvoittaa

Valitettavasti puheenjohtajuudesta on todettava, että tähän päivään mennessä Suomella ei vielä ole puheenjohtajuuteen ohjelmaa. Mikä on painopisteemme? Mitä haluamme saada aikaan?

Toista oli silloin, kun ensimmäistä kertaa lähestyimme puheenjohtajakautta. Tuolloin varmaankin jo vuotta aikaisemmin prioriteetit ja suuntaviivat olivat olemassa. Nyt ei ole mitään, mitä voisi kutsua ohjelmaksi.

Me perimme puheenjohtajuuskau-

den Itävallalta, jota jo tässä vaiheessa moititaan siitä, että se ei ole saanut aikaan mitään. Meidän jälkeemme tulee puheenjohtajamaaksi Saksa. **Merkelillä** on kova tarve hoitaa puheenjohtajuus niin, että hän voisi osoittaa Saksan olevan taas iskussa. Mutta miten meidän laitamme on?

Jäämme varmaan heikon Itävallan puheenjohtajuuden ja Saksan dynaamisen puheenjohtajuuden väliin. Perustuslakisopimuksen tulevaisuudesta meidän joka tapauksessa tulee sanamme sanoa. Sopimuksessa näet sanotaan, että jäsenmailla on kaksi vuotta aikaa saattaa sopimus voimaan, ja se kaksi vuotta umpeutuu lokakuun lopussa tänä syksynä.

Jos siinä vaiheessa 4/5 osaa jäsenmaista on ratifioinut sopimuksen, mutta on joitakin maita jotka eivät sitä ole kyenneet tekemään, puheenjohtajamaan on tehtävä ehdotus asian eteenpäin viemiseksi. Meidät pelastanee se, että 4/5 ei synny.

Tällä hetkellä on sopimuksen ratifioinut 14 maata. Me itse ilmeisesti tulemme sen ratifioimaan deadlineen mennessä. Myös Viro ratifioinee siihen mennessä. Meillä on siis oltava jotain sanottavaa perustuslakisopimuksen suhteen.

Tarjoaako EU turvallisuutta?

Perustuslaissa on turvallisuus- ja puolustuspoliittinen ulottuvuus, joka meidän kannaltamme on erittäin tärkeä. Siinä meillä on paljon pohdittavaa. Olemme hyväksyneet sen, että perustuslakisopimukseen sisältyy solidaarisuusvelvoite, yhteisvastuulauseke. Sen mukaan mei-

dän on osoitettava yhteisvastuuta muille jäsenmaille erityisesti silloin, kun joku jäsenmaa joutuu terrorismihyökkäyksen tai sen uhan, luonnonmullistuksen tai ihmisen aiheuttaman katastrofin kohteeksi.

Myös kriisinhallintavalmiutta on testostettu unionissa. Ymmärretään, että kaikki eivät voi osallistua niin halutesaan, vaan jotkut jäsenmaat hoitavat sen ad hoc-pohjalla. Tälläkin hetkellä Suomi on mukana useassa kriisinhallintaoperaatiossa myös EU:n taistelujoukoissa. 60 vuoden tauon jälkeen olemme taas yhteisissä taistelujoukoissa Saksan kanssa!

Kollektiivisen puolustuksen mahdollisuus on myös kirjattu unionin perustuslakiin. Jäsenmaat ovat velvollisia auttamaan hyökkäyksen kohteeksi joutunutta maata. Kuitenkin tämä kohta on kirjattu siten, että ensisijainen velvollisuus on Natoon kuuluvien maiden keskinäinen velvollisuus. Se ylittää perustuslaissa keskinäisen avunantosopimuksen velvoitteen.

Tämä antoisa tilaisuus syytti kipinän monenkin klubiveljen mielessä täydentää kysymyksillä jo saatua runsasta tiedon määrää. Loistava, helposti omaksuttava esitys oli juuri tällä hetkellä erittäin ajankohtainen, olemmehan puheenjohtajuuden kynnyksellä. Toivottavasti eväämme riittävät kun otamme 1. heinäkuuta vastaan EU:n ja Suomenkin kannalta tärkeän roolin.

Kauko Lehti

JATKOSODAN PIKKUJÄTTILÄINEN on sisällöltään suuri tietokirja

”Jatkosodan pikkujättiläistä” esittelivät kirjaillassa tekijät everstiluutnantti Antti Juutilainen (vas.) ja dosentti Jari Leskinen. Illan keskustelua ohjaili Olli Alho (kesk.).

■ *Jatkosodan pikkujättiläinen* sai vuoden 2005 Tieto-Finlandia -palkinnon. Kirjan ovat toimittaneet tunnetut sotahistorioitsijat, everstiluutnantti **Antti Juutilainen** ja dosentti **Jari Leskinen** ja sen palkitsi oikeushammaslääkäri **Helena Ranta**. Kirjoittajina on 63 maamme parhaimpiin kuuluvaa sota- ja poliittisen historian asiantuntijaa.

Teoksen 1 259 sivua muodostavat teksteineen ja kuvineen vertaansa vailla olevan tietopaketin jatkosodan ja sen jälkeisten lähivuosien Suomesta. Palkittu teos oli Klubin kirjaillan aiheena 3. huhtikuuta. AVEC-tilaisuus keräsi salin runsaasti kuulijoita ja keskustelijoita.

Pikkujättiläinen on kirjana suomalainen luomus, jonka **Yrjö Karilas** keksi ja

kehitti 1920-luvulla ”tietokirjaksi nuorille, muistikirjaksi aikuisille ja ohjekirjaksi opiskelijoille”. Vuosikymmenien kuluessa se on yleistynyt tietokirjatyyppiä useille kymmenille aihealueille.

Tekijöiltä jo talvisotaa

Sotahistorian ensimmäinen pikkujättiläinen oli Juutilaisen ja Leskinen toimittama *Talvisodan pikkujättiläinen*, joka ilmestyi vuonna 1999. Jo tuolloin tekijöillä virisi ajatus jatkosodankin tapahtumien kokomamisesta jättipakettiin. Tehtävä oli edeltäjänsä suuritöisempi sodan pitemmän keston sekä monivaiheisempien taustojen ja seurausten vuoksi. Toisaalta edellisen teoksen toimittamisesta saadut kokemukset jouduttivat työtä.

Kirja esittelee historiamme raskaimman sodan vaiheet tuli- ja kotirintamalla maaliskuun 1940 Moskovan rauhasta syksyn 1944 aselepoon ja välirauhaan, Karjalan evakuointiin, maanpuolustusjärjestöjemme lakkauttamiseen sekä edelleen Lapin sodan päättymiseen, asekatkentaan, sotasyllisyysoikeudenkäyntiin, Pariisin rauhaan, valvontakomission poistumiseen, sotakorvauksiin ja Porkkalan palautukseen.

Noihin 16 vuoteen sisältyy valtaisa määrä tapahtumia kansan taistellessa olemassaolostaan. Niiden kertominen tiiviissä ja helposti luettavassa muodossa on ollut palkitsevan arvoinen te-

ko. Ehkä Helena Rantaa lämmitti sekin, etteivät kirjoittajat unohtaneet naisten tärkeää osuutta yhteisessä eloonjäämis-kamppailussa. Kirjoittajakunnassa naisia tosin oli vain viisi.

Teksti houkuttelee lukemaan

Tekijät kertoivat työnsä kannustimeksi näkemyksen, että kansakunta, joka ei tunne menneisyyttään, ei tunne myöskään nykyisyyttään. He arvelivat palkinnon olevan yhteinen tunnustus heidän tältä pohjalta syntyneelle pikkujättiläisparilleen.

Kun palkitsija ei päässyt tulemaan kirjailtaamme, ei hänen lisäarvostelujaan saatu kuulla. Varsinkin illassa mukana olleet rouvat olisivat varmaan mielellään kuulleet hänen mielipiteitään. Tämän korvaamiseksi lainaan muutaman lauseen hänen palkitsemistilaisuudessa pitämästään puheesta:

”Kirja sisältää valtavan määrän teknisiä tietoja, mutta teksti yllättää. Se houkuttelee lukemaan ja haastaa pohtimaan ja kyseenalaistamaan yleisesti hyväksytyjä käsityksiä. Se vahvistaa kaiken tiedollisen antinsa ohella käsityksen sotien mielettömyydestä ja siitä, kuinka tärkeää on työskennellä rauhan puolesta tällä vuosituuhannella.”

Tekijöitä voi onnitella siitä, että he ovat onnistuneet kokoamaan yhteiseen tehtävään nimekkään ja asiantunte-

van kirjoittajakunnan, jossa on mukana nuorenkin polven tutkijoita. He totesivat, ettei kukaan pyydetty kieltäytynyt, mutta tunnustivat toimituksella olleen paimentamista annettujen määräaikojen ja -mittojen noudattamisessa. Siinä menestyminen on lisäonnittelun aihe.

Kuhlmeij oli rautaa

Tekijät selostivat klubin ohjelmatoimikunnan puheenjohtajan Olli Alhon ohjailmassa juttelussa työnsä taustoja ja tapahtumia sekä vastailivat kuulijoiden kysymyksiin, jotka osoittivat monien kysyjien eläneen mukana kyseisen ajan tapahtumissa.

Olkoon yhtenä esimerkkinä lentäjänä jatkosodassa palvelleen professori **Sakari Heiskasen** muistelo Osasto **Kuhlmeij** saapumisesta kesällä 1944 Immolan kentälle ja lähtemisestä levähtämättä heti taistelulennolle: ”Olivat rautaisia ammatimiehiä.”

Illassa mukana ollut Viron patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtaja **Matti Päts** puolestaan kertoi, että Virossa tiedettiin Porkkalan tukikohdan henkilövahvuus, koska se muonitettiin sieltä.

Monta pikkujättiläistä lähti tekijöiden omistuskirjoituksin varustettuna illan osallistujien ja heidän perheväkiensä kotilukemiseksi.

Antti Henttonen

Kirjaillassa professori Jarmo Virmavirta:

PRESIDENTINVAALIEN porvariyhteistyö loi valmiuksia tulevaisuutta varten

Jarmo Virmavirta (oik.) pitää mahdollisena, että kokoomuksen ja keskustan viime presidentinvaaleissa omaksuma yhteistyöhakuisuus poikii seurauksia vielä tulevaisuudessa. Kirjailltaa veti Olli Alho.

■ Presidenttipelin pelaajista “Lyhyen oppimäärän” kirjan kirjoittanut professori **Jarmo Virmavirta** uskoo, että viime presidentinvaalien porvariyhteistyö synnytti valmiuksia tulevaisuutta ajatellen. Välitömästi se ei ehkä vaikuta hallitusyhteistyöhön, mutta mielialoja on Virmavirran mukaan nyt muokattu ja ilmapiiriä muutettu.

Näitä mietteitä klubiveli ja Klubilehden edellinen päätoimittaja Virmavirta ei ehtinyt saada kirjaansa, jota hän viimeisteli viime syksynä ja joka julkaistiin Klubin kirjaillassa maanantaina 6. helmikuuta, vain runsas viikko vaalien tuloksen selvitettyä.

Sauli Niinistön hyvä tulos esimerkiksi Pohjanmaalla – keskustan vahvalla maa-

seutualueella – oli Virmavirran mukaan niin “iso asia” ottaen huomioon lähihistoriankin, että kokoomuksen ja keskustan yhteistyö ei jää tähän, vaan siitä seuraa “toisenlaisia valmiuksia tulevaisuutta varten”.

Olli Alhon asiantuntevasti vetämän kirjaillan kuulijoille tuli mieleen, että miksi hitossa “Jartti” ei saanut kirjaansa ulos jo ennen vaaleja. Olisihan ollut mielenkiintoista nyt todeta, miten hänen mielipiteensä näiden vaalien porvariyhteistyöstä olisivat vaikuttaneet tulokseen. Mutta! Kun kirjan sai käteensä, havaitsi ettei siinä spekuloitu lainkaan viime pressanvaalien mahdollisella poliittisella pelillä!

Virmavirtakinko ongelmapelaaja?

Presidenttipeli ja sen pelaajat kertoo historiasta: 70-luvun poikkeuslain kulissientakaisesta valmistelusta, K-80 -hankkeesta ym. ym. Nuorille kokoomuslaisille, sittemmin ns. remonttimiehille oli tärkeää päästä **Kekkosenkin** aikana vallan tuntuun pyrkimällä porvarivoimien kokoamiseen. Entinen maalaisliitto ja tuohon aikaan keskusta oli työläisimmän kangetavissa tämän K-80 -katon alle.

Virmavirralle itselleen nuo ajat olivat kuitenkin oman poliittisen kentän etsimistä ja sen löytämistä. Kokoomukseen hän oli liittynyt vasta vuoden 1968 presidentinvaalien jälkeen jäätyään valit-

sematta **Matti Virkkusen** valitsijamiheksi. Retkahdettuaan politiikkaan ja remonttimiesten johtajan Juha Vikatmaan kelkkaan sekä puolueen toimitsijaksi Virmavirrastakin alkoi kehittyä jonkinlainen poliittinen pelaaja.

Näin ainakin epäili kirjaillassa Olli Alho. Hän kysyi, oliko Virmavirta itse mahdollisesti ongelmapelaaja.

Virmavirtaan vaikutti se, että demarit olivat silloin kuten nytkin istuneet hallituksissa aina vain... Tanssi demarien tahdissa oli jatkunut liian pitkään milloin minkäkin asian varjolla. K-80 -liike epäonnistui demarihegemonian kukistamisessa. Se synnytti vain Keskustavaltuuskunnan, jonka avulla **Paavo Väyrynen** sai liberaalit kinaloonsa.

Yksi syy kokoomuksen ja keskustan yhteistyön nihkeydelle oli puolueiden erilainen kasvuhistoria, oli hankauskoh-tia ja erilaista tavoitteiden asettelua. Oli myös henkilökemiallisia esteitä, niin kokoomuksen ja keskustan ja muiden porvarillisten puolueiden johtohenkilöiden välillä.

Entiset jakoviivat ovat muuttuneet

Nyt de facto kokoomus ja keskusta ovat tulleet lähemmäksi toisiaan. Entiset jakoviivat ovat Virmavirran mukaan muuttuneet.

– Sitä yhteiskuntaa, johon puolueet

syntyivät, ei enää ole olemassa. Vanhoihin vastakkainasetteluihin kuitenkin palattiin äskeisissäkin vaaleissa, kun kokoomus ja keskusta julkistivat yhteistyönsä. Keskustelu yhteiskunnan kahtiajaosta meni niin pitkälle, että Sdp:n **Eero Heinäluoma** viittasi jopa kansalaissodan tunnelmiin.

– Se oli tässä keskustelussa äärimmäisin puheenvuoro, **Virmavirta** sanoi.

Tämä päivän yhteiskunnassa vastaakohtaisuudet ovat **Virmavirran** mielestä kuitenkin täysin toiset. Ulkopoliittikka ei enää toimi sisäpoliittisessa pelissä Neuvostoliiton romahdettua. Vetovastuu ja johtorooli on politiikan sijasta nyt markkinavoimilla.

–Mutta silti ei meidän poliittinen järjestelmämme ole muuttunut tämän kehityksen myötä hiukkaakaan, **Virmavirta** väitti.

Porvaryhteistyön kohtalonhetki?

Virmavirta sai kuitenkin mahdollisuuden perustella optimismiaan järjestelmän muuttumiseen, kun **Alho** kysyi olivatko viime vaalit porvaryhteistyön kohtalonhetki, window of opportunity? Ikkuna, joka hetkeksi avautui, mutta sulkeutui sitten.

– Ei, ei ollenkaan niin, vaan yhteistyöhanke oli realistinen ratkaisu, joka johdettiin vaalitivasta. Meillähän ensimmäinen

kierros on esivaali porvaripuolueiden kesken ja jossa toiselle kierrokselle valikoitunutta tuetaan. Oli jo merkittävää, että näin pystyttiin sopimaan etukäteen, **Virmavirta** perusteli.

Hänen mukaansa puolueiden tahdonilmaisulla oli merkitystä myös äänestyskäyttäytymiseen, vaikka sillä ei pako-tettukaan äänestäjiä.

Lupa kontrafaktuaalisuuteen!

Alhon mielestä nykyään on sallittua jositella vaikuttamatta naiivilta. On lupa kontrafaktuaalisuuteen! Siis jos **Niinistö** olisi valittu vaikka pienelläkin marginaalilla, olisivatko seuraavat hallituskuviot selvemmät ja olisiko porvarihallitus melkein itsestäänselvyys?

Virmavirta ei kaarrellut vastatessaan: –Ei välttämättä, mutta poliittinen peruskuvio olisi muuttunut ja mahdollisuudet sillekin ratkaisulle olisivat selvästi paremmat. Puolueiden kesken siitä olisi seurannut tiiviimpää yhteistyötä ja enemmän keskustelua kuin nyt tulee tapahtumaan.

Mutta ne keskustelut eivät ole nykyään **Virmavirran** mukaan loppuneet!

Pekka Kostamo

Alkon toimitusjohtaja Jaakko Uotila lounasvieraana:

Viinien myynnille ei ole tarvetta vähittäiskaupassa

■ **Alkon** yksinoikeus alkoholijuomien vähittäisauppiaana keskusteluttaa, ja mietojen juomien myynnin salliminen muualla kuin **Alkossa** on kestoaihe julkisuudessa. Välitöntä tarvetta siihen ei kuitenkaan ole **Alkon** toimitusjohtajan **Jaakko Uotilan** mukaan. Hän puhui **Klubin** lounasvieraana 7. helmikuuta ja sanoi, että eduskunnan tahtotila ratkaisee esimerkiksi viinien myynnin päivittäistavarakaupassa lähivuosina.

Myynnin laajentaminen muuttaisi **Uotilan** mielestä dramaattisesti Suomen alkoholioloja. –Ainakin itse **Alkon** mahdollisuudet ylläpitää laajaa myyntiverkostoaan kutistuisivat. Palattaisiin aikaan, jossa entisen **Rovaniemen** maalaiskunnan kaltaisia myymälöitä olisi aika harvakeen, ja ostosmatkat olisivat pitkiä.

Vapauttamisvaatimuksessa näkyy mielenkiintoinen kaupan kilpailuilmio: keskiolut on ollut suurin houkutin päivittäistavarakaupoille, miksei olisi viiniä. Kilpailu on toisaalta vaikeuttanut pienkauppojen asemaa hypermarkettien rinnalla. Entisenä lääkekauppiaana eli **Yliopiston Apteekin** ja **Orion Farmoksen** miehenä **Uotila** ei malttanut olla sanomatta – tämänkään päivän Suomessa, että alkoholisioista päätettäessä on tunustettava alkoholin huvia ja haitat.

Lounasisäntänä toiminut **Olli Alho** olikin saanut teemayllytyksensä motoksi tunnetun lentävän lauseen ”viini on

Alkon toimitusjohtaja Jaakko Uotila selosti klubilounaalla Alkon myymäläpolitiikkaa.

viisasten juoma” eli että lääkkeeksihän viiniä tulee juoda! **Uotila** totesi tähän, että lääkealan miehenä hänen nykyisetkin ”lääkkeensä” ovat keskushermostoon vaikuttavia. – Niiden kanssa on siis oltava tarkkana, kuulijakunta varmaan ajatteli.

Alkon historia alkaa vuodesta 1919

Nykyisen **Alkon** historia alkaa jo vuodesta 1919. Silloin tuli voimaan 1. kesäkuuta kieltolaki, ja oli perustettava valtion

Alkoholiliike hoitamaan spriin toimituksia lääkinnällisiin, teknisiin ja tieteellisiin tarkoitukseen. Lähinnä Virosta toiminut salakuljetus ei sentään hoitanut tätä kanavaa, vaikka sieltä rahdattiinkin spriiä ja muuta viinaa Suomeen yli 10 miljoonaa litraa.

Oy Alkoholiliike Ab:stä tuli sittemmin koko kansan Alko, kun kieltolaki lakkausi olemasta voimassa vuonna 1932, eli tarkalleen 543210, jolloin 58 myymälää avattiin. Kieltolaki kumottiin muuten Suomessa harvinaisella kansanäänestyksellä, jonka tuloksen vahvisti eduskunta helmikuussa 1932.

Alkon merkittäviä vuosilukuja ovat sittemmin olleet vuosi 1943, jolloin tulivat käyttöön viinakortit. Vuonna 1946 alkoholiolot maassa kurjistuivat niin, että päätettiin aloittaa vielä ostajien tarkkailu. Yli 50 000 ihmiselle julistettiin myyntikielto! Vuonna 1948 ostolupia oli sentään 1,2 miljoonalla ihmisellä.

Seuraava merkittävä Alkon historian taite onkin sitten vuosi 1969, jolloin keskiolut vapautettiin. Siitä tuli "maitokauppa-artikkeli" yli 17 000 elintarvike-liikkeeseen ja yli 3 000 kahvilaan. Se tiesi sitä, että absoluuttisen alkoholin kulutus tuplaantui muutamassa vuodessa.

Allekirjoittanutkin muutti tuolloin tapojaan: kapakoissa siirryin heti vuoden 1969 alussa A-olueeseen. Eihän ravintolassa sopinut juoda maitokauppatavaraa. Sitä ennen suosikkilaukseni oli ollut "Yks Lahden sininen, kiitos"!

Alkon monopolia säilyi vähittäiskau-

passa peräti vuoteen 1995, jolloin valmistus ja tukkukauppa irrotettiin Alkosta. Vuonna 1999 erotettiin toisistaan valmistus, tukkukauppa ja myynti. Nyt siis Altia-niminen firma valmistaa, tuo maahan ja harjoittaa tukkukauppaa. Alko on vähittäismyyjä, jolla nyt on 372 myymälää ja lähes 150 noutopistettä..

Altiaa isännöi kauppa- ja teollisuusministeriö ja Alkoa sosiaali- ja terveysministeriö. STM:n kuuluisia jatkeita Alkoonkin päin ovat tuotevalvontakeskus ja lääninhallitukset.

Kulutus nousi, nyttemmin tyssäsi

Vuonna 2004 poistettiin alkoholin tuontikiintiöt turisteilta. Kun Viro liittyi EU:hun, alkoholiveroakin alennettiin keskimäärin 33 prosenttia. Sen johdosta alkoholin kokonaiskulutus nousi vuodessa enemmän kuin vuosikymmeniin eli absoluuttisena alkoholina kulutus oli 10,3 litraa per asukas.

Jaakko Uotilan mukaan se tarkoittaa, että laskettuna "per vauvasta vaariin" me juomme puolen litran pullon viinaa viikossa tai kolme pulloa kaljaa päivässä. Kulutus siis jakaantuu tietyille käyttäjäjoukolle, koska vauvat eivät juo ja vaaritkin vähemmän. Täysraittitakin Suomen väestöstä on sentään 10 prosenttia.

Innostuneen alkoholikulutuksen kasvu pysähtyi vuonna 2005. Verokysymystä eli alkoholiveron korottamista pohditaan silti jälleen ministeriryhmässä peräti pääministeri **Matti Vanhasen** johdolla.

Syynä tähän fundeeraukseen ovat edelleen Viron tuonti ja alkoholihaittojen lisääntyminen. Harmaa talous ja rikollinen kilpailu ovat myös kavahduttaneet poliitikkoja ja viranomaisia.

Siis: Vero ja Viro ovat Suomen kohdalonkysymyksiä alkoholipolitiikassa! Tämän heitti lounaskeskustelun isäntä Olli Alho, eikä Uotila vastustanut kommenttia.

Vin och Sprit kakkosena Suomessa

Yllättävä tieto saatiin keskustelun lopuksi, kun **Jens Stormbom** kysyi Alkon myymien tuotteiden markkinaosuuksista. Kärjessä on Uotilan mukaan tietenkin valmistajana Altia, mutta kakkosena sinnittelee Ruotsin monopolivalmistaja Vin och Sprit! Muutoin markkinat ovat pirstoutuneet.

Panimoiden tuotteet taas ovat jakautuneet päivittäistavaraliikkeille niin, että suurin osa kokonaisalkoholista myydään tavallisista kaupoista keskioluena!

Salista kuului vielä entisen Paltamon kunnanlääkäriin, klubiveljen, kommentti:

"Ennen vanhaan apteekkitarkastaja oli joustava. Kun hän tuli tarkastamaan apteekin spriivarastoa, hänelle järjestettiin bileet! Siinä juhliessa apteekin pirtumyynti jäi tarkastamatta. Kiintiönsä oli itse kunnanlääkärikin resepteillään ylittänyt roimasti".

Pekka Kostamo

JÄSENKIRJE HALUTESSASI VAIN SÄHKÖPOSTITSE

Tämän jäsenlehden osoitelipukkeessa ylimmäisenä on ensimmäisen kerran näkyvissä oma jäsennumerosi. Ota se talteen ja mene osoitteeseen:

www.email.klubi.biz

■ Täyttämällä tämän sivun tiedot saat jäsenkirjeen vain sähköpostitse. Klubilehti tulee luonnollisesti edelleen painettuna ja normaalisti postitse. Sähköpostilla toimitettavan jäsenkirjeen etu on se, että Klubi säästää huomattavan summan painatus- ja postituskuluja, toiminnanjohtajan ja sihteerin työt helpottuvat, ja saat jäsenkirjeen noin viikkoa ennen niitä, jotka sähköpostikirjettä eivät halua. Sähköinen jäsenkirje saattaa myös säilyä tietokoneellasi paremmin kuin paperilla oleva kirje.

■ Yllämainitulla sivulla annat siis jäsennumerosi ja sähköpostiosoitteesi. Voit myös itse muuttaa tietojasi ja halutessasi peruuttaa sähköisen jäsentiedotteen, jolloin seuraava tiedote tulee taas kirjeenä.

■ Lisätietoja saat halutessasi sähköpostilla: webmaster@klubi.fi

*Leif Eklöf
webmaster*

Meri meni, merimies tuli

■ – Veljet, elämme taas kesäaikaa.

– Pian jäät lähtevät ja pääsee omalla veneellä Vieroon.

– Kiitos virolaisten laulavan vallankumouksen, että se on mahdollista.

– Uuden Viron itsenäistäjä **Lennart Meri**, pientä maataan suurempi valtiomies, meni manan majoille.

– Hän sanoi Ranskan presidentille, ettei merelle aukeava maa ole pieni.

– Eikä hän itsekään ollut pieni ”isä-Meri”.

– Meiltä kävi kolme presidenttiä osoittamassa hänelle kunniaa. Se oli historiallinen tapahtuma.

– Olikohan se Manulle Canossan-matka? Kerrotaanhan hänen varoitelleen virolaisia itsenäisyyden palauttamishankkeista.

– Onneksi eivät kuulleet.

– Missasikohan **Manu** Karjalan palauttamisen, kun ei työntänyt kenkäänsä Jeltsinin availemaan ovenrakoon?

– Putin sulki sen uudelleen ja väänsi takalukkoon.

– Eivät ymmärrä, mikä rikkaus suomalaisten hoitama Karjala olisi Venäjälle sekä Suomelle.

– Laskelmia on monenlaisia, mutta onhan se vääryydellä viety.

– **Putin** ei ollut Meren hautajaisissa. Se oli epäkohteliasta.

– Häntä hiertää Viron miehittäminen. Siksi rajasopimus on yhä auki.

– Kehtaavat kiemurrella.

Zhdanov organiso **Stalinin** käskystä Viron vaalit ja **Meretskov** komensi siellä puna-armeijan joukkoja. Samat veijarit yrittivät liittää Suomenkin Neuvostoliittoon. Meretskov komensi Suomen rintaman armeijakuntia molemmissa sodissamme ja Zhdanov johti valvontakomissiota.

– Epäonnistuivat täällä.

– Meretskov sai palkkioksi luonnollisen kuoleman ja paikan Kremlin muurissa, mutta Zhdanoville taisi käydä karummin.

*

– Suomi saa pian uutta

kansainvälistä mainetta, kun **Lordi** voittaa Euroviisukilvan.

– Eikö Suomesta löydy julkisivulautakuntaa, joka estäisi sen pääsyn kilpailuun?

– Jos Äyräpään harjulla olisi kesällä 1944 ollut komppania tuollaisia lordeja, puna-armeija olisi paennut ja pysähtynyt vasta Uralin takana.

– Älkääpähän nyt! Lordi on säveltänyt muutakin musiikkia kuin tämän Hallelujan, jopa nuorille Junnumessun. Hän sanoo olevansa **Lutherin** kanssa samaa mieltä, että perkelettä pitää pilkata.

– Suomi ei ole ...kele.

– Kohta nähdään, ovatko äänestäjät Euroopassa samaa mieltä kuin meillä.

– Minusta tuollaisen Lordin olemassaolo ja sen äänestäminen on aineellisen hyvinvoinnin keskeinen kuplivan henkisen pahoinvoinnin ylenanto.

– Voikkaan työttö-

mille Lordi saattaa kuvastaa kansainvälistä kapitalismia

*

– Toiminnanjohtajamme **Jokke** lähti reserviin 15 vuoden palvelun jälkeen.

– Lähtiäisjuhla oli erinomainen. Siinä oli kiitollisuutta, iloa ja testamenttia tulevaisuuteen..

– Joken aikana Klubimme toiminta on rikastunut. On saatu teemailat, kuoro ja orkesterit, Klubilehti on uudistunut ja Klubi siirtynyt internet- ja digiaikaan. Suomen kansan sähköisessä muistissa on harvinaisia, kansainvälistäkin kiinnostusta herättäneitä tiedostoja. Harrastustoiminta on ollut vilkasta ja Klubissa on vallinnut kansallisisänmaallinen henki.

– Ikkunat ovat olleet avoimina Eurooppaan ja kauemmaksikin.

– Talouskin on

vahvistunut. Jäsenmäärä on kasvanut, ja koko talo saatu omaksi. Ei tämä kaikki tietenkään ole yksinomaan toiminnanjohtajan ansiota. Puheenjohtajille, hallituksille ja aktiivisille toimikunnille kuuluu osa kiitoksista, mutta toiminnanjohtaja on ollut monien aloitteiden tekijä ja täytäntöön panija.

– Lähtiäisiksi Jokke kirjoitti mielenkiintoisen kirjasen Klubin 130-vuotisesta taipaleesta. Tekstiin on valitettavasti päässyt jäämään virheitä, ja kuvien painoasu on osin heikko, mutta ne voidaan korjata toisessa painoksessa. Kirjaa tarvitaan Klubimme käytikorttina kauan.

– Lentäjä-Jokke jätti seuraajalleen merimies-Jyrkille isot pöksyt, mutta eivätköhän ne täyty.

Pöytälainen

Äidinkielen illan Auli Hakulinen on optimisti:

UUSMEDIA EI OLE KOHTALOKAS vaara suomen kielen hyvinvoinnille

Professori Auli Hakulinen taisi värikkäällä tavallaan opettaa klubilaisille äidinkielen illassa 30. maaliskuuta suomenkieltä.

■ Klubiväen ”pyöreä pöytä” sai 30. maaliskuuta äidinkielen illassa nauttia herkullisen tuokion professori **Auli Hakulisen** seurassa. Suomen Kulttuurirahaston palkinnon viime vuonna saanut ”puhutun kielen analyysoija sekä suomen kielen tutkimuksen ja käytön tieteellinen tuulettaaja” valisti illan seuruetta suomen uhkista.

Luonnehdinnat ovat illan isännän **Olli Alhon**. Hän muistutti, että professori Hakulinen sai palkintonsa yhtenä kolmesta tutkijasta, jotka toimittivat uuden Ison suomen kieliopin. Se painoi 2,5 kiloa ja sen ensimmäinen painos 4 000 kappaletta myytiin heti loppuun. Nyt ollaan jo kolmannessa painoksessa.

Niin suosittu on suomi. Hättääkö meillä!

Uhkia on pienille kielille

Uhkatilanteita on kuitenkin globaalista näkökulmasta katsottuna tällä hetkellä noin 6 000 kielen joukossa. Hakulisen mukaan kielenkuolema, lingvisidi, uhkaa monia kieliä noin 10 vuodessa.

Meidän lähellämme uhanalaisimpia ja pahiten kuolemankielissä ovat vatja ja liivi. Kielenkuolema on valitettavaa, koska kielen mukana kuolee myös kulttuuriperintöä.

Ruotsin puoleisen Tornionjokilaakson meän kieli ja Suomen Inarin saame ovat paremmissa asemassa. Hakulinen kertoi, että Kulttuurirahaston tukema Kieli-pesä-hanke on päiväkodeissa pelastanut saamen.

–Se on maailmanhistoriaa, sillä nuorison räppikin taipuu nyt saameksi, Hakulinen iloitsi.

Yleiskieli voi nujertaa

Läheinen yleiskieli eli lingva franca voi nujertaa pienen kielen, jota puhuu vain muutama sata tai tuhat ihmistä ja jota vanhemmat eivät puhu lapsilleen. –Tästä perspektiivistä katsottuna suomi ei ole uhanalainen, Hakulinen lohdutti.

Toinen uhka monillekin kielille on englanti. Sitä puhuu lähes puoli miljardia ihmistä. Äidinkielenä se on toiseksi laajin maailmassa kiinan jälkeen. Sitten tulevat hindi, espanja ja venäjä.

Englannin leviämisestä maailman-

kieleksi on hurjia arvioita: vuonna 2015 puolet maapallon väestöstä opiskelee englantia. Englannilla kommunikoivia voisi tuolloin olla kolme miljardia.

Esimerkiksi 80 prosenttia Pekingin poliiseista opiskelee parhaillaan englantia selvitäkseen olympialaisista!

Entä uhka suomelle?

”Tietyissä puitteissa” englanti on myös uhka suomelle. Hakulisen mukaan ns. yhteisöllinen kaksikielisyys voi uhata suomenkielen käyttöä: kotona ja arkisissa oloissa puhutaan suomea, mutta virallisessa asiointissa, koulutuksessa ja viranomaisten kanssa käytetään toista kieltä.

Englanti on monien tiedeyhteisöjen kieli, esimerkiksi fyysikoiden. Suomen Akatemialla eikä yliopistoillakaan ole kielipoliittista ohjelmaa. Niiden käypä kieli on englanti.

Professori Hakulinen sanoi tämän osoittavan syvää tiedostamattomuutta. Se on väkivaltaa pientä kieltä kohtaan.

Englannin kielen uhka laajenee myös mediassa, talouselämässä, työpaikkailmoituksissa ja nuorten ”tsättäilyssä” yms.

Vastaisku ja vastapaino

Vastaiskuna Suomen Kielen Lautakunta on vaatinut suomen aseman vahvistamista tieteen kielenä yliopistoissa. Hakulisen mukaan suunnitteilla on myös

suomen kielen tulevaisuusstrategia.

Tällaiset strategiat on jo luotu muun muassa Virossa, Ruotsissa ja Norjassa.

Ruikutuksen vastapainoksi Hakulinen kertoi myös myönteisistä ilmiöistä: suomenkielinen kirjallisuus pitää edelleen pintansa, ja käännöskirjallisuuden määrä on huomattava. Suomentajan ankea yksinäinen ammatti on monen nuoren opiskelijan haave, ja yleisesti on vallalla huolestuneisuus tekstiviestien, sähköpostin ja netin huolimattomasta ja huolettomasta kielenkäytöstä.

Auli Hakulinen ei kuitenkaan pitänyt viimeksi mainittuja pahimpina kielen hyvinvoinnin uhkina: ”On vain syntynyt uusia kielimuotoja, luvnomaisuutta ja dialogisuutta”.

Ylioppilaskirjoitusten äidinkielen kokeen arvosanojen aleneminen on myös huolestuttanut monia. Arvosanat osoittavat, että puhuttu kieli elää voimakkaampana kuin kirjallinen.

Se ei siis ole kohtalokas uhka, sillä optimistisen Auli Hakulisen alahan on puhuttu kieli. Puhuttu kieli tuulettaa kieltä tehokkaammin kuin kirjoitettu. Eikö niin?

Pekka Kostamo

RIOJAN miljoonista pulloista riitti viinejä Klubillekin

Juha Metsovaara esitteli illan viinit ja viritteli kuulijoiden makuhermot.

Espanjalaisen huippuviinituottajan CVNE:n tuotteet olivat pääosassa maanantaina 20. maaliskuuta, kun maistelimme viinejä Klubin perinteisessä viini-illassa.

■ CVNE (Compania Vinicola del Norte de España) on perustettu 1879 ja on eräs Riojan alueen vanhimmista tuottajista. CVNE on myös yksi kolmesta espanjalaisesta viinituottajasta joka on listattu Madridin pörssiin.

CVNE (lausutaan "Kuune") omistaa 550 hehtaaria viljelysmaita sekä Rioja Altassa että Alavesassa. Sen kokonais-tuotanto on kaikkiaan kuusi miljoonaa pulloa vuositasona.

Riojan viiniviljelyllä on perinteitä aina 1500-luvulle asti, mutta varsinaisen läpimurron sen viinit tekivät sekä Englannissa että Ranskassa 1870–80 -luvuilla, kun useat Bordeaux´n viinitiloista olivat kärsineet härmäepidemiasta sekä viinikirvakatastrofista.

Ranskalaisia viinivalmistajia kuten **Jean Pineau** saapui Riojaan, ja paikallinen maakuntahallinto antoi hänelle tehtäväksi opettaa viljelijät käyttämään ranskalaisia 225 litran barrique-tyynyreitä. 1800-luvun loppuun mennessä Riojan viinivalmistus oli kokenut valtavan muodonmuutoksen, ja monia suuriakin tuottajia kuten CVNE oli aloittanut toimintansa.

Riojan laatuluokitus

Rioja oli myös ensimmäinen Espanjan viinialueista, missä luotiin laatuluokitusjärjestelmä. Kuluttajat saattoivat siten helpommin tietää ja ostaa haluamiaan tuotteita. Järjestelmä luotiin jo 1920-luvulla, mutta se virallistettiin vasta sotien jälkeen 1940-luvulla. Riojaluokitus on seuraava:

+Crianza – vähintään vuosi tynnyrissä ja toinen vuosi pullossa ennen myyntiin pääsyä
 +Reserva – vähintään vuosi tynnyrissä ja kaksi vuotta pullossa ennen myyntiä
 +Gran Reserva – kaksi vuotta tynnyrissä

Viini-illan anti oli komea rivistö.

ja 3 vuotta pullossa ennen myyntiä

Nämä laatuluokat ovat siis lain määrittämiä vähimmäiskypsyysaikoja. Monet Riojan perinteiset valmistajat pitkittäväkin näitä ohjesääntöjä.

Rypälelajikkeista eniten käytetään Tempranilloa ja sen lisäksi Grazianoa, Grazianoa ja Mazueloa. Valkoisista lajikkeista eniten käytetty on Viura.

Päivällinen viinien "kyytipojaksi"

Runsas 80 vierasta oli saapunut tilaisuuteen. Alun viinimaisteluiden jälkeen nautimme vielä espanjalaisen päivällisen.

Viinipruuvissa olivat mukana seuraavat viinit:

Vina Real Crianza 2002 (saatavana Alkosta numero 456287 ja hinta 9.92 €)
CVNE Crianza 2003
Graziano 2000
Imperial Gran Reserva 1996
Vina Real 2003 (valkoviini)

Viinejä on saatavilla Klubilla vaihtelevasti laadusta riippuen, mutta kannattaa aina tiedustella tarjoilijalta. Toivottavasti syksyllä saamme näitä viinejä lisää, sillä ne sopivat erinomaisesti tumman lihan kuten riistan, lampaan ja härän kyytipojaksi sekä juuston seuralaiseksi.

Juha Metsovaara

Vapulle

Klubin perinteiselle vappulounaalle osallistui jälleen tavanomainen kolmensadan hengen joukko, useat daameineen.

Klubin puheenjohtajan Matti Packalénin lounasta suojasivat vappudaamit Katja Äijälä (vas.) ja Pirkko Perola

KLUBIN KEVÄTKOKOUS 16.3.2006

■ Klubin kevätkokoukseen osallistui 49 jäsentä. Puheenjohtaja **Matti Packalénin** avattua kokouksen ja toivotettua osallistujat tervetulleiksi kokouksen puheenjohtajaksi valittiin kunniapuheenjohtajamme **Mikko Pohtola**.

Kokouksen sihteeriksi valittiin toiminnanjohtaja **Jyrki Berner** ja pöytäkirjan tarkistajiksi sekä äänen laskijoiksi **Jukka K. Pajala** ja **Paavo Mäkelä**.

Toiminnanjohtajan vaihdos näkyi kevätkokouksessa toimintakertomuksen sisältöön ja rakenteeseen tehtyinä muutoksina. Toimintakertomus ja toiminnanjohtajan siitä pitämä tiivistetty esitys saivat kokousväeltä kiitosta informatiivisuudesta.

Toimintakertomuksen esittelyn yhteydessä puheenjohtaja Matti Packalén kertoi kokoukselle johtokunnan toimista Klubin säätiön perustamiseksi. Asiasta tehtiin yksi kysymys, joka koski säätiöön sijoitettavaa varallisuutta, muuten asiasta ei enemmälti puhuttu. Säätiöasia tulee päätettäväksi syyskokouksessa.

Talous- ja hallintotoimikunnan puheenjohtajan **Pertti Virkkusen** esiteltyä noin 90 000 euron ylijäämää osoittavan tuloslaskelman, taseen sekä tilintarkastajien puoltavan lausunnon kokous yksimielisesti vahvisti tilit ja myönsi vastuuvapauden tili- ja vastuuvollisille vuoden 2005 toiminnasta.

Toimintakertomus tuloslaskelmineen ja taseineen on nähtävissä Klubin verkkosivuilla.

Jyrki Berner

Vappuna viriää sydämessä keväinen kaiho!

Nuori keväinen tunne hehkuu myös "ukkojen klubilla"

PISA-tutkimus Klubi-illassa:

Peruskoulumme tulokset MAAILMAN HUIPPUA

Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitoksen johtaja Jouni Välijärvi selosti kansainvälisen PISA-vertailututkimuksen tuloksia klubi-illassa 16. maaliskuuta.

Suomalaisnuorten menestys kansainvälisen PISA-tutkimuksen osaamisvertailuissa on ollut erinomainen. Lukutaidossa jo aiempina vuosikymmeninä hankittu hyvä maine on saanut lisää vahvistusta. Matematiikassa ja luonnontieteissä osaaminen on kehittynyt myönteisesti ja tavoittaa viimeisimmässä vertailussa kansainvälisen huipputason.

■ Tutkimuksesta on vastannut Suomessa Jyväskylän yliopiston Koulutuksen tutkimuslaitos yhdessä opetusministeriön kanssa. Tutkimuslaitoksen johtaja, professori **Jouni Välijärvi** selosti PISA-tutkimuksen menetelmiä ja tuloksia Klubin kevätkokouksen jälkeisessä Klubi-illassa 16. maaliskuuta.

Suomalainen erusosaaminen

Eryteisesti PISA-tutkimus on nostanut suomalaisen perusopetuksen kansainväliseen valokeilaan. Tutkimus on toteutettu kaksi kertaa, vuosina 2000 ja 2003, ja siihen ovat osallistuneet muun muassa kaikki yhteiskunta- ja koulutusjärjestelmiltään kehittyneimmät maailman maat (ns. OECD-maat).

Vertailupohja on näin ollen mahdollisimman vaativa. Suomessa PISAan osallistui vuonna 2003 198 koulua ja 5 796 oppilasta. Ensimmäisessä PISA:ssa vuonna 2000 oli mukana 156 koulua ja 4 864 oppilasta. Mittaus kohdistui kai-

kissa maissa 15-vuotiaisiin nuoriin, jotka Suomessa ovat pääosin (lähes 90 %) peruskoulun 9. luokalla.

Erinomaisia tuloksia

PISAn tulokset ovat Suomelle mairittelevia. Lukutaidossa Suomi (546 pistettä) erottautui vuonna 2000 selkeästi kaikkia muita maita paremmaksi. Vuonna 2003 Korea (534) oli Suomen (543) kanssa lähes samaa tasoa. Lukutaidon erityisen vahvoja alueita Suomessa ovat tiedonhaku sekä ymmärtävä ja tulkitseva lukeminen. Sen sijaan pohdintaa ja arviointia edellyttävässä lukutaidossa suomalaisoppilaille on runsaasti kehittymisen mahdollisuuksia.

Matematiikassa vuonna 2003 Suomen (544) ohella huipulla olivat Hongkong (550), Korea (542), Alankomaat (538) ja Japani (534). Kolme vuotta aiemmin Japani (557) vielä erottautui selvästi Suomea (536) paremmin menestyvänä maana. Matematiikan osaaminen siis kehittyi Suomessa parempaan suuntaan kolmen vuoden aikana.

Luonnontieteissä Suomi (548) ylsi vuonna 2003 aivan huipulle yhdessä Japanin (548) ja Korean (538) kanssa. Vuonna 2000 vielä Korea ja Japani erottautui merkitsevästi Suomea (538) paremmin menestyvinä maina. Yleisessä ongelmaratkaisussa Suomi (548) muodosti Korean (550) ja Japanin (547)

ohella muista maista selkeästi erottuvan huippuryhmän. Tätä aluetta arvioitiin vain vuonna 2003.

Pieni hajonta

Suomen tuloksille on ominaista kaikilla sisältöalueilla oppilaiden välinen pieni hajonta muihin maihin verrattuna. Tämä näkyy heikkojen suoritusten merkittävästi muita maita pienempänä osuutena. Sekä lukutaidossa että matematiikassa noin joka viides suomalainen oppilas kärsii sellaisista osaamisen puutteista, jotka todennäköisesti hankaloittavat ainakin jossain määrin jatko-opinnoista ja arkielämän osaamisvaatimuksista selviytymistä. OECD-maissa keskimäärin näiden oppilaiden osuus on noin 40 %.

Vakavan syrjäytymisuhan alaiseksi riskiryhmäksi määrittäyty Suomessa molemmilla alueilla noin 6 % . OECD-maissa keskimäärin tämän riskiryhmän suuruus on lukutaidossa hieman alle ja matematiikassa hieman yli 20 %. Huippuosajien osuus ei Suomessa ulotu aivan yhtä korkealle kuin eräissä muissa maissa, mutta on lähes kaksinkertainen OECD-maiden keskiarvoon suhteutettuna.

Koulujen erot pieniä

Koulujen väliset erot Suomessa ovat poikkeuksellisen pieniä. Koulujen välinen vaihtelu selittää koko vaihtelusta vain 5 % mikä on toiseksi pienin Islannin (4 %)

jälkeen. Suomessa heikoinkin 10 % koulusta saavuttaa suunnilleen OECD-maiden keskitason sekä matematiikassa että lukutaidossa. Vain vajaa 5 % suomalaiskouluista jää alle kansainvälisen koulujen keskiarvon.

Suomalaiset huippukoulut saavuttavat hieman kaikkien OECD-maiden huippukouluja korkeamman tason. Koulun keskimääräinen sosiaalinen status ei Suomessa vaikuta osaamistasoon, kun se esimerkiksi Japanissa ja Saksassa vaikuttaa ratkaisevalla tavalla.

Varallisuus ja asuinpaikka

Yksilötasolla perheen varallisuus ja vanhempien koulutus ovat edelleen merkittäviä ennustajia oppilaan lukutaidolle ja matemaattiselle osaamiselle myös Suomessa. Vaikutus on kuitenkin Islannin jälkeen toiseksi pienin OECD-maiden joukossa ja vain noin puolet siitä, mitä se on esimerkiksi Unkarissa, Belgiassa tai Saksassa.

Asuinpaikan ja alueen yhteys oppimistuloksiin on kaikilla osa-alueilla heikko ja vaihtelee melko satunnaisesti eri tutkimuskerroilla. Kun tarkasteluissa otettiin huomioon alueiden sekä maaseudun ja kaupunkien väliset erot niiden väestön sosiaalisessa rakenteessa, alueiden väliset erot entisestään pienenevät. Vuonna 2003 Pohjois-Suomen koulujen osaaminen oli kaikilla osa-alueilla näin

tarkastellen hieman parempaa kuin Uudellamaalla ja Väli-Suomessa, samaa tasoa kuin eteläisimmässä Suomessa mutta jäi hieman jälkeen Itä-Suomesta. Pohjois-Suomen ero ei kuitenkaan ollut miltään osin tilastollisesti merkitsevä. Ruotsinkielisten koulujen menestys on systemaattisesti hieman heikompaa kaikilla sisältöalueilla

Tyttöjen ja poikien erot

Tyttöjen ja poikien välinen ero lukutaidossa on Suomessa yksi suurimpia eli 51 pistettä vuonna 2000 (OECD-maiden korkein) ja 44 pistettä (4. korkein) vuonna 2003 tyttöjen eduksi. Tästä huolimatta suomalaisten poikien lukutaito on parasta maailmassa, kun vertailu tehdään muiden maiden poikiin.

Matematiikassa ero on poikien eduksi, mutta se on melko pieni (7 pistettä vuonna 2003) ja OECD-maiden keskiarvoa (11). Luonnontieteissä tytöt menestyvät Suomessa hieman poikia paremmin (ero 6 pistettä 2003), kun OECD-maissa ero on päinvastainen (6 pistettä poikien eduksi).

Motivaation vaikutus

Oppilaiden motivaatioon, kiinnostukseen, minäkäsitykseen ja opiskeluun sitoutumiseen liittyvillä tekijöillä on Suomessa poikkeuksellisen vahva yhteys sekä matematiikan osaamiseen että lu-

kutaitoon. Alhaisempi sitoutuminen ja kiinnostus sekä tästä seuraava vähäisempi lukuharrastuneisuus selittävät suurimman osan poikien ja tyttöjen lukutaidon eroista.

Tyttöjen luottamus omiin matematiikan kykyihin ja kiinnostus matematiikkaan on olennaisesti poikia alhaisempaa. Suomessa ero asenteissa on sukupuolten kesken poikkeuksellisen suuri. Tehokkain keino kehittää suomalaisten nuorten osaamista entisestään on vaikuttaa heidän asenteisiinsa.

Ajan käyttö opetukseen

Oppilaiden ajankäyttö koulutyöhön on Suomessa ja muissa Pohjoismaissa selvästi alle OECD-maiden keskiarvon. Keskimäärin suomalaiset oppilaat käyttävät noin 30 viikossa koulutyöhön koulussa ja sen ulkopuolella yhteensä. OECD-maissa määrä on keskimäärin 35 tuntia, ja korkeimmillaan Koreassa noin 50 tuntia. Sama ero on havaittavissa myös matematiikan opiskeluun käytetyssä ajassa.

Suomessa oppilaat työskentelevät matematiikan parissa keskimäärin noin 4.5 tuntia viikossa. Koko OECD-alueen huomioiden määrä on lähes 7 tuntia.

Opettajan osuus

Suomalaisessa koulussa korostuu opettajien vahva rooli koulun toimintaa koskevassa päätöksenteossa.

Opettajien päätäntävalta muun muassa koulun opetusohjelmaa, opetussisältöjä ja oppikirjoja koskevista ratkaisuisista sekä toisaalta arvioinnin periaatteiden ja koulun sisäisten toimintalinjojen määrittelyssä on vahvempi kuin useimmissa vertailumaissa.

Huomiota heikoimpiin

Vilkaassa keskustelussa todettiin, että vaikka Suomessa oli heikkoihin tuloksiin jääneitä oppilaita muihin maihin verrattuna vähän, heihin tulisi kiinnittää aikaisempaa suurempaa huomiota. Sama koskee lahjakkaimpia oppilaita.

Koulujemme erinomaisiin tuloksiin nähtiin kaksi perussyötä: peruskoulujärjestelmämme, joka toteuttaa taloudellista ja alueellista tasa-arvoa, ja opettajakoulutuksemme korkea taso.

Me, jotka toimimme 1950- ja 1960-luvulla aktiivisesti peruskoulujärjestelmän aikaansaamiseksi, tunnemme iloa siitä, ettemme olleet huonolla asialla.

Lisätietoja internetistä:
<http://ktl.jyu.fi/pisa/>

Antti Henttonen

Klubi oopperassa

OTHELLO on yksi Shakespearen ikuisista teemoista

Aseena ihmisten välillä on usein mustasukkaisuus. Siitä lopputuloksena saattaa olla kuolema. Ihminen on hyvä tai paha, ja sen tulkitsee myös Suomen Kansallisooppera Otellossaan.

■ William Shakespearen tragediat eivät jätä klubilaisia rauhaan. Viime keväänä käytiin katsomassa Kansallisteatterin suurella näyttämöllä Kuningas Learia. Tänä keväänä, 22. maaliskuuta oli vuorossa tragedia "Othello", jonka italiantieliseen versioon, Otelloon, Giuseppe Verdi oli säveltänyt musiikin. Tapahtumapaikka, 1500-luvun Kypros, oli sijoitettu Kansal-

lisoopperan päänäyttämölle.

Nimihenkilönä oli Venetsian laivaston päällikkö, tummaihoinen mauri (Raimo Sirkkiä), teemana taistelu hyvyyden (Desdemona/Satu Vihavainen) ja pahuuden (Jago/Hannu Niemelä) välillä, aseena mustasukkaisuus ja lopputuloksena kuolema.

Shakespearen teemat ovat ikuisia. Ne ovat kestäneet vuosisatojen kulutuk-

sen. Näyttämön koolla ei ole merkitystä. Ihminen on hyvä tai paha niin nukkekodissa kuin maailman suurimmilla näyttämöilläkin.

Mannerheimintien oopperatalon päänäyttämö sijoittuu jonnekin keskipaikkeille. Bulevardilla oli nukkekoti. Molemmilla hyvyys puetaan valkoiseen ja pahuus mustaan. Otellon raidallinen aamutakki kuvasi hyvin sitä ristiriitaa, johon päähenkilö ajautuu ja johon hän lopulta tuhoutuu.

Shakespearen näytelmä "Othello" esitettiin ensi kertaa kuningatar Elisabethin hovissa vuonna 1604 ja Verdin ooppera "Otello" Milanon La Scalassa vuonna 1887. Suomeen "Otello" ehti vasta vuonna 1923. Keväällä 2006 siitä esitettiin jo kuudes versio.

Vuosien saatossa esiintyjät ja musiikin johto ovat tietysti vaihtuneet. Sano- ma on kuitenkin säilynyt samana. "Vihe- liäinen olento" ja "täydellinen konna" (Jago) myrkyttää kahden rakastavaisen (Otellon ja Desdemonan) välisen suhteen ja joutuu itse pakenemaan näyttämöltä. Tuloksena on murha ja itsemurha, tragedia sanan varsinaisessa merkityksessä.

Minne katosi Pajulaulu?

Henkilökohtaisesti en erityisemmin nauttinut esityksestä eikä se varmastikaan

johtunut siitä, ettemme kuulleet Miguel Cómez-Martínezia kapellimestarina emmekä Vladimir Kuzmenkoa Otello- na ja Maria Gavrilovaa Desdemonana. Suomalaiset solistit olivat erinomaisia, ja Muhai Tang johti musiikin varmaotteisesti. Mark Väisäsen lavastus ja puvut olivat näyttäviä ja suuret joukkokohta- uksetkin hyviä.

Erityisesti jäi mieleen eloisa kuva Kyp- roksen satamasta huojuvine mastoineen ja monumentteineen. Mutta musiikissa, siis Verdissä itsessään, oli jotakin väki- näistä, pakonomaista. Osittain se saattoi johtua äänentoiston liiallisesta voimak- kuudesta, jonka kohtaa useimmiten elo- kuvateattereitten mainosfilmeissä, mut- ta syy saattoi olla syvemmälläkin.

Olin ehkä virittäytynyt kuulemaan tuttuja melodioita, kuten Aidassa tai vaikkapa La Traviatassa on. "Otellosta" ei jäänyt mitään mieleen! Jopa neljän- nen näytöksen tunnettu Pajulaulukin katosi vain jonnekin eikä Cassion hu- malakohtauksestaakaan jäänyt melodioita soimaan.

Kulttuuritoimikunta suunnittelee kuitenkin jatkossakin vierailuja Kansallis- oopperaan. Nyt mukana oli ilahduttava määrä klubilaisia seuralaisineen.

Weijo Pitkänen

Lounasvieras Unto Hämäläinen:

DEMOKRATIAN yksi uusi jippo on keskustelupalsta verkossa

Helsingin Sanomien toimittaja Unto Hämäläinen kertoi klubilounaalla uusista politiikan tiedotuskeinoista, mm. henkilökohtaisista blogeista.

■ Uusia välineitä ja keinoja demokratian toimivuuden parantamiseksi on kehitettävä, sillä äänestysaktiivisuus on pudonnut 10 prosenttiyksikköä 50 vuodessa. Tämä nähtiin viime presidentinvaaleisakin. Itse vaalien tulokset, myös eduskuntavaaleissa, ovat silti hyvin lähellä toisiaan, vaikka yhteiskunta on muuttanut rajustikin muun muassa kaupungistumisen myötä. Puolue- tai sitä vastaava ryhmittymäjako on kannatusprosenttien valossa suurin piirtein entisen kaltainen.

Näin todisti Helsingin Sanomien toimittaja, yht. maist. **Unto Hämäläinen** klubilaisille lounaalla 4. huhtikuuta. Hän analysoi vaalituloksia tiedotuksen ja median näkökulmasta ja väitti, että vaalikiinnostuksen, innostuksen ja ää-

nestysmotivaation elähdyttämiseksi on keksittävä uusia jippoja, tiedottamisen ja vaikuttamisen välineitä ja keinoja, joilla ihmiset herätetään vaalipäiviksi.

Talven pressanvaaleissa tällainen uusi jippo oli blogi, keskustelupalsta verkossa, internetissä. Verkkoon voi laatia ja avata kuka tahansa oman sivuston, jolla voi esittää väitteitä, kehoituksia sekä julistuksia ja käydä keskusteluja blogissa vierailevien kanssa. Tämä on uutta multistavaa monitahoista viestintää, jossa ei tarvitse odotella päivän lehtiä, niiden "yleisönosastoja" tai television katsojapalvelujen heräämistä "virka-aikaan".

Ylhäältä tulevat käskyt eivät tepsivät

Hämäläisen mukaan ylhäältä poliittisilta johtajilta tai puolueilta tulevat käskyt ja ehdotetut toimet eivät enää tepsivät. Kansanvalta voi elpyä vain, jos keksitään "satoja" pieniä keinoja osallistumisen vilkastuttamiseksi. Julkijulistettuja puolueohjelmia ja -vetoomuksia tavallinen vaalirahvas ei jaksa lukea eikä kuunnella.

Keskinäinen keskustelu sen sijaan kiinnostaa. Sen Hämäläinen sanoi havainneensa itse, kun hän HS:n verkko-toimituksen "nuorten" (keski-ikä noin 30 vuotta) jäsenten **Pekka Pekkalan** ja **Jussi Ahlrothin** kehoituksesta avasi viime syyskuussa ikioman bloginsa verkkoon.

Ihmisiltä pyydettiin ensiarviot vuo-

den 2006 presidentinvaaleista. Palautevyöry alkoi marras-joulukuussa. Aktiivisimpia olivat tuolloin ulkomailla asuvat suomalaiset. Muitakin keskustelijoita alkoi tulla mukaan vuodenvaihteessa 2005/2006. Tammikuun loppuun mennessä blogin saaliina oli jo peräti 3 900 kommenttikirjoitusta.

Hämäläinen itse kirjoitti sivustolle 92 presidentinvaalikatsausta!

Verkkoahkeroinnista tuli palkintokin: värväripojat Pekkala ja Ahlroth laskivat blogikäyntien määräksi 85 000 vaalien kahden väliviikon aikana! Se oli tosi vilkasta keskustelua. Tuskin läheskään yhtä monta kävijää oli toisen kierroksen ehdokkaiden vaalituloksissa yhteensä.

Opittiin, että verkko on mielenkiintoinen

Mitä opimme tästä? Unto Hämäläinen sanoi oppineensa sen, että verkkokeskustelu on ihmisistä tällä hetkellä erittäin suosittua. Blogin haltijan oli toki "ohjattava" ja ravittava vaaliblogiaan tilannekatsauksilla ja esimerkiksi gallup-tuloksilla sekä ehdokkaiden esille nostamalla väitteillä ja lupauksilla.

Se lisäsi kiinnostusta ja aktivoi mukaan uusia keskustelijoita.

Hämäläinen arvelee, että perinteinen poliittinen järjestötoiminta menoinen ja tilaisuuksineen ei enää pysty innosta-

maan ihmisiä, ei ainakaan nuoria, jotka ovat syntyneet tietokoneen viereen. Hän heitti kysymyksen, muodostuuko blogikulttuurista ja vastaavista tiedonvälityksen muodoista jotain kestäväää politiikankin kenttään.

Alustusta seuranneissa keskustelussa, jota veti lounasisäntä **Pekka Piispänen**, **Martti Häikiö** arveli poliitikoilla aina olevan ketunhäntä kainalossa. Siksi analyttinen kommentaattori, esimerkiksi jopa journalisti, on blogikeskustelussa asiallisempi ja uskottavampi kumppani kuin poliitikko.

Eero Akaan-Penttilä sanoi, että blogin ylläpito vaatii asiallisen "työanalyysin" viikottain, esimerkiksi perjantaisin. Eri asia ovat kevyet turinat jumppasaleilta yms. Suuri vaara Hämäläisen mukaan onkin, että ihmiset kirjoittavat blogiin sitä, mitä ajattelevat miettimättä asiaa tarkemmin tai nukkumatta yön yli: "Sana vie mennessään."

Olli Alhon mielestä on line traffic blog tulee aikanaan olemaan harkitsevien poliitikkojen rutiineja. Vanhempi-ikäluokka on jo alkanut hakeutua blogeihin, kunhan niiden aiheet ovat asiallisia. Unto Hämäläinen puolestaan uskoi, että välineen helppous luo myös rennomman ilmapiirin ihmisten väliseen keskusteluun.

Pekka Kostamo

Kirjaillassa Bo Carpelan mottoineen:

En kuulu kenellekään!

■ Kaksinkertainen Finlandia-palkinnon voittaja, kirjailija **Bo Carpelan**, on valinnut voittajateoksensa motoksi ranskalaisen valitusfilosofin **Denis Diderot**'n kirjasta Jaakko, Fatalisti ajatuksen: "En kuulu kenellekään ja kuulun kaikille. Olitte täällä ennen kuin astuitte sisään ja jäätte tänne sittenkin kun olette poistuneet."

Klubin kirjaillassa 6. maaliskuuta Carpelan kertoi, että Diderot oli ollut vain yksi monista vaihtoehdoista ja ettei hän tuntenut itseään fatalistiksi. "Miiksi minut otetaan aina niin vakavasti. Minähän olen humoristi." Ja iloinen, hyvän-tahtoinen hymy päälle.

"Kesän varjot" on monitasoinen, kaunis kirja. Se voisi olla yhtä hyvin runo- kuin proosateoskin. Sitä voisi pitää sukutarinana tai surumielisenä rakkauskertomuksena sotakesästä 1944. Se on kuin utuinen maalaus, nocturno. Siitä ei selviä yhdellä lukemisella, vaikka se ei olekaan yhtä vaikea kuin ensimmäisen Finlandia-palkinnon tuonut *Alkutuuli*, *Urwind*.

Itse olisin jättänyt kirjan ruotsinkielisen nimen "Berg" kääntämättä, mutta kyllä **Oili Suomisen** "Kesän varjotkin" puolustaa paikkaansa. Se kertoo suomenkieliselle lukijalle enemmän kirjan varsinaisesta sisällöstä, auringosta ja pilvistä Berg-nimisessä kartanossa, joka muistuttaa Ohensaaren kartanoa Maskussa. Se oli Carpelanin suvun hallussa

1960-luvun lopullesaakka, jolloin se purettiin. Bo Carpelan kertoi leikkineensä siellä kesäisin 1930-luvulla. "Tunnen romanin kartanon läpikotaisin."

Taffelipiano soi, komerot elävät

Ja se näkyy tekstistä. Taffelipiano soi, komerot elävät. Kartanon vintti on jännittävä paikka, ja ryömiminen talon alitse vielä hurjempaa.

Bo Carpelan puhuu monen rooli-hahmonsensa kautta. **Mattias, Sonja ja Jonas** ovat fiktiivisiä hahmoja, mutta juuri faktan ja fiktion taitava sekoittaminen, ajan kuljettaminen kerroksittain, tekee teoksesta niin nautittavan, suorastaan jännittävän. Arvoitukselliseksi jää vain yksi hahmo. **Nan**. Hän jää verhon taakse: "Nanin ikkuna oli raollaan, valkoinen verho ei liikahtellut, näkikö hän minut?"

Lukija voi hahmottaa "Kesän varjot" monella tavalla. Kirja-illassa mieleeni jäi erityisesti kirjoittamisen ja muistamisen prosessi. Tuntui kuin jokaista lausetta, jokaista sanaa, vieläpä yksittäisiä kirjaimiakin, olisi hiottu kuin timanttia. "Tämä on viides versio. Yhdessä vaiheessa siellä oli desanttitarinakin, mutta jätin sen pois. Desanttien toiminta Maskussa ei olisi tuntunut uskottavalta."

Myös sellaiset teemat kuin pelko, vanheneminen ja hiljaisuus nivoutuvat

Weijo Pitkänen esitteli Finlandialla toistamiseen palkitun Bo Carpelanin (oik.), jonka tuorein teos *Kesän varjot* on hänen mukaansa monitasoinen ja kaunis kirja.

herkäksi kudokseksi. Pommitukset. Evakot. Hyvästijättö.

"Istun hetken velipuoleni Jonaksen huoneessa. Hänen kohtalonsa lepää kuin puku hänen sängyllään. Itse hän on kaukana poissa eikä näe minua. Vai näkeekö sittenkin? Painan poskeni hänen poskeaan vasten, hän on viileä ja hiljainen, silmät katsovat toiseen maailmaan." Voisiko dementiapotilaan viimeisiä hetkiä hienommin kuvata!

Toisella lukemiskerralla pysähdyin kahteen lukuun, "Komerot" ja "Musiik-

ki", joissa kuulin aivan erityisesti Bo Carpelanin oman äänen. Kun "joku vilahtaa ohitseni ja lävitseni", jäin ajattelemaan mielikuvaa. Milloin viimeksi joku vilahti lävitseni?

Palautin myös mieleeni **Mozartin** d-molli-pianokonsertton hitaan osan teeman, kun luin Gerdin ja Mattias-sedän keskustelun. Millaiselta se olikaan kuulostanut Bergin kartanon taffelipianolla soitettuna!

Weijo Pitkänen

Tule julgesti viroa oppimaan!

Klubin vironkielen kurssi sujuu aina "julgesti" hauskasti.

■ Klubimme kunniajäsenen **Risto Ala-Viuhkolan** aloitteesta ryhdyttiin vuonna 2003 kehittämään ajatusta vironkielen harrastuspiiriin perustamisesta. Ristolla oli Tuglas-seuran jäsenenä näkemys, miten asiaa viedään eteenpäin. Hänen onnistui löytää harrastuspiirille opettajaksi Kai **Yallop**, joka on osoittautunut todelliseksi aarteeksi.

Ilmoitus vain Klubin lehteen, ja samana syksynä seitsemäntoista innokasta klubiveljeä aloitti vironkielen valloituk-

sen. Ensimmäisen tunnin avasi ja piti Viron silloinen suurlähettiläs **Mati Maasikas**. Eipä hassumpi aloitus!

Harrastuspiiriin päätarkoituksena on vironkielen oppiminen. Opiskelun tahti, kaksi kertaa kuukaudessa ei vielä mahdollista mitään täydellistä taitoa, mutta vaatimustaso on noussut kaiken aikaa. Tämä myös näky ja kuuluu!

Alusta alkaen kielen opiskelun ohella harrastuspiiriin tärkeänä tavoitteena on ollut Viron kulttuuriin ja turvallisuuspoli-

tiikkaan perehtyminen. Olemme mielenkiinnolla seuranneet mm. Viron

suhteita ja niiden kehittymistä niin Euroopan Unioniin kuin Natoonkin. Globalisaation kaiken aikaa kasvaessa on tärkeää pienten ja historiallisesti sekä maantieteellisesti läheisten kansojen, kuten Suomen ja Viron suhteiden jatkuva kehittäminen.

Matkoja lahden yli

Harrastuspiirimme on tehnyt syys- ja kevätlukukauden päätteeksi opinto- ja tutustumismatkan lahden yli. Matkojen yhteydessä olemme tavanneet monipuolisia ja tietäviä virolaisvaikuttajia ja tutustuneet mielenkiintoisiin kohteisiin eripuolilla maata.

Virolaisvaikuttajista mainittakoon mm. parlamentin varapuhemies **Tunne Kelam**, puolustusvaliokunnan varapuheenjohtaja **Trivimi Velieste**, sotahistorioitsija tri **Rein Helme**, entinen puolustusministeri ja Suomen suurlähettiläs **Jaak Jöeroot**. Heidän pääsääntöisesti vironkielellä pitämänsä esitelmät ovat avartaneet monella tavoin näkemyksiämme naapurimaastamme.

Näissä tapaamisissa meillä on ollut ilo kertoa myös Helsingin Suomalaisesta Klubista ja sen toiminnasta.

Tutustumiskohteista mainittakoon puolustusministeriö, Baltian maiden yhteinen sotakoulu Tartossa, Paldiskin

tukikohta, Miehitysmuseumo, Nigulistien kirkko, Eesti Jahimees Selts, Laulasmaan kylpylä,

Tartossa sijaitseva Viron korkein oikeus. Suomen suurlähetystö on myös ollut vierailumme kohteena.

Opiskelumme jatkuu edelleen. Toivotamme uudet niin Viron kuin vironkielenkin ystävät tervetulleiksi syksyllä mukaan! Kesäisellä opiskeluponnistelulla saavutat riittävän aloitustason. Se on vaivan arvoista. Tarkemmat yhteystiedot saat Klubimestareilta

Rainer Wulff

Kurssista kiinnostuneiden on hyvä lukea kesän aikana kotiläksynä oheinen kirja: "Keelesild" vironkielen oppikirja. Kustantaja on Otava.

Tekijät: Renate Pajusalo, Merja Hietaharju, Viive Taro ja Kai Yallop.

Kurssin vetäjä on Rainer Wulff, puh. 0500-480213

Riitta ja Kyösti latoivat perinnelahnaa pöytään

Klubiväki riemuitsi myös Pohjois-Karjalan korpiaisesta

■ Tietokoneen oikeinkirjoitusohjelma meni punaiselle, kun kirjoitin korpiaisen. Se on nimittäin särkikalaa, siis lahnan sukulainen, ja erityisesti juuri lahnastahan meille puhui Joensuun yliopiston professori emeritus **Kyösti Järvinen** rehevällä Pohjois-Karjalan murteellaan torstaina 4. toukokuuta Klubin perinneruokaillassa.

Kyösti esitteli särjet ja lahnat, jotka rehevöittävät vesiä kaapimalla vesistöjen pohjamutia, joista vapautuu fosforia ja muuta tauhkaa. Kuulemma 300 kilon särkipopulaatio aiheuttaa vesissä rehevöitymistä yhtä paljon kuin yksi ihminen puhdistamattomilla jätteillään.

Pitäisi siis syödä enemmän särkikalaa, vaikkapa suolattuna niin kuin ennen tehtiin, niin rantavedet pysyisivät puhtaina!

Lahna murskaa kotilon

Lahna on varsinainen kova luu. Se pystyy hampaillaan murskaamaan kotilonkin. Lahnan hampaat eivät ole näkyvissä, sillä se imee suuvarkillään pohjamudasta paljon muutakin. Kolmiulotteiset hampaat ovatkin sen kiduskansien takana nielussa.

Korpiainen on samantapainen kala. Se elää Suomen itäosissa ja Venäjän ve-

Lahnaa parhaimmillaan, graavina ja murekkeena

sissä. Länsisuomessa korpiaisesta ei tiedetä mitään, mutta kirjoissa se tunnetaan myös nimellä seipi! Jäämeren seiti ei klubiväen riemuksi ole sama kala.

Heräsi vain kysymys, kuka tekisi kalapullia ja –puikkoja korpiaisesta ja pakastaisi niitä koreisiin pakkauksiin lähikaupan hyllylle?

Järvisen tehosekoitin käsitteli myös lahnan risteytyksiä. Aika yleinen on särkilahna. Muillakin särkikalaloilla on keskenään risteytyksiä.

Lahnasaalis ei ole vale

Kyösti Järvinen kertoi tosijutun lahna-saaliista, jonka kuulijat oitis ymmärsivät

todeksi, vaikka kertojana olikin Itä-Suomen sutki priha.

Se oli sodan jälkeen, kun Kyöstin isä ja naapurin isäntä tulivat ”ulkomailta”. Pitkään aikaan ei kukaan ollut kalastanut Koitereella, ja sinne miehet nyt suunnistivat. Mukaan pääsivät Kyösti ja naapurin poika, olivathan he huolehtineet pitkänsiiman syöttimadoista.

Täkylieroja lienee ollut 2 000–3 000, ja pitkissä siimoissa oli yhteensä noin 400 koukkuja. Pojannassikat pääsivät aamusella kokemaan siimat, kun iskät olivat iltasella ottaneet hiukan häppää. Isäukot luottivat poikiin, jotka olivat olleet paljon kalavesillä isien poissaollessa.

No, aamulla sitten Kyösti kavereineen soui rantaan, ja pojat seisivat veneessä polvia myöten lahnoissa! Lahnoja lötkötti veneessä 42 kappaletta, suurin 3,5 -kiloinen. Viitisentoista lahnanlittuskaa oli karannutkin.

Koko kalareissu kesti neljä päivää. Sitten lierot loppuivat. Saaliiksi tuli yhteensä 90 kiloa suolalahnaa kumpaakin taloa kohti!

–Siks mie oon lahna-fani, Kyösti Järvinen tunnusti.

Umpisuolattu ja hyvin syönyt

Kyösti neuvoi myös, miten hänen isäkkönsä suuri lahna-herkku valmistetaan:

Pyydetään hyvin syönyttä rasvaista lahnaa ja pannaan se syksyllä perattuna

Professori Kyösti Järvinen kertoi klubilaisille perinneruokaillassa lahna-juttuja ja muitakin tarinaa särkikalasta.

umpisuolaan. Sen pitää olla tiinussa veden peitossa.

Talvella otetaan lahnan rintapaloja ja pannaan ne kiehuviin perunoiden päälle kattilaan. Ja vot, kun perunat ovat kypsiä, on lahnaakin kypsää ja riittävän laimeaa mutta herkullista!

Riitan perinnelahnamenu

Konventin emäntä **Riitta Malmberg** keittiöjoukkueineen oli valmistanut tähän Klubin perinneruokailtaan herkullisen lahnaillallisen. Riitta esitteli sen itse:

Ensin on *graavilahnaa* (”saattaa olla vähän ruotojakin, mutta ne ovat pehmenneet”) ja sitten väliruokana *lahnan-päälientä* (”se on sorttia herrojen herku”). Pääruoka on pohjoisen pallonpuoliskon kuulu *uunilahna* ja vielä *lahnamurekettä*. Lisukkeena on smetanassa haudutettua *salaatti- ja vihanneshakkelusta*.

Ja mitä vielä: *ruusunmarjaherkku ja kahvi!*

Juomaksi Riitta tarjosi kuivaa elsassilaista, mutta kehotti omaan piikkiin vielä kippaamaan sopivissa väleissä ruokaryppyjä ja oluttakin. Riitan menun hinta oli 38 euroa ilman snapseja ja oluita.

Pekka Kostamo

Simo Kärävä In memoriam

■ Klubimme pitkäaikaisimpiin jäseniin kuulunut varuomari **Simo Kärävä** kuoli 6. toukokuuta vajaan 83 vuoden ikäisenä Meilahden sairaalassa Helsingissä.

Klubiveljemme Simo Kärävä teki elämäntyönsä pankkimiehenä ja toimi viimeksi Kansallis-Osake-Pankin varatoimitusjohtajana ja pääjohtajan varamiehenä, joissa tehtävissä hän vaikutti monitahoisesti maamme yritys-, järjestö- ja kulttuurielämän kehittämiseen.

Eläkevuotensa hän omisti sotiemme veteraanien huoltotyöhön sekä heidän maanpuolustusperinteensä vaalimiseen ja siirtämiseen uusille sukupolville. Vuodet 1986–97 hän toimi Suomen Sotaveteraaniliiton puheenjohtajana ja sen jälkeen aktiivisena kunnapuheenjohtajana.

Toisena rakkaana harrastuksena Kärävällä oli karjalaisen kulttuurin edistäminen. Lähes vuosikymmenen kestänyt sinnikäs torjunta- ja viivytystaistelu syöpää vastaan ei estänyt hänen teho-

Simo Kärävä †6.5.2006

kasta toimintaansa edellä mainituissa harrastuksissa. Monta vireillä ollutta hanketta jäi kesken nuorempien hoidettaviksi.

Simo Kärävä osallistui vielä viime talvena Klubimme maanpuolustusharrastuksen suunnitteluun ja toi äskeiseen 130-vuotisjuhlaamme Sotaveteraaniliiton onnittelutervehdyksen. Hänen viimeiseksi julkiseksi esiintymisekseen jäi osallistuminen kaksi päivää myöhemmin Kansallisen veteraanipäivän valta-

kunnalliseen pääjuhlaan Hämeenlinnassa 27. huhtikuuta.

Kenttäpiispa Hannu Niskanen siunasi Simo Kärävän 10. toukokuuta Munkkivuoren kirkossa läheisten läsnä ollessa. Klubimme puheenjohtaja ja toiminnanjohtaja laskivat kukkatervehdyksen hänen arkulleen. Esittelemme hänen monitahoista elämäntyötään lähemmin lehtemme seuraavassa numerossa.

Antti Henttonen

MAANPUOLUSTUSHARRASTAJAT UUDENMAAN PRIKAATISSA

■ Klubin maanpuolustusharrastajat osallistuivat ensimmäisen kerran Maanpuolustuskoulutus ry:n kohdennettuun kurssiin Uudenmaan prikaatissa Dragsvikissä. Retken päällikkönä toimi klubiveljemme, everstiluutnantti **Mikael Heinrichs**. Klubilaisia oli mukana 34 henkeä, ja matkaan lähdettiin Klubin edestä aikaisin perjantaiamuna.

Meidät otti vastaan prikaatin komentaja kommodori **Nystén**. Hän selosti joukko-osaston toimintaa. Varuskunnasta siirryimme Syndaleniin ja ammuimme rynnäkkökivääriammunnan. Ammunnan voitti **Jukka Rouhe** uskomattomalla tuloksella 98! Toiseksi tuli **Ahto Alander** tuloksella 89 ja kolmanneksi Erkki Tähtinen 88 pisteellä.

Ampumaradalta siirryimme lounaan jälkeen Syndalenin sotasatamaan ja saimme hyvän esityksen venekalustosta. Kävimme myös merellä Jurmo -luokan syöksyveneellä.

Ilta vietettiin upseerikerholla, missä **Erkki Tähtinen** selvitti Puolustusvoimien työmarkkinapoliittisia asioita.

Yövyimme kasarmilla ja aamiaisen jälkeen lauantaina tutustuimme varuskunnan nähtävyyksiin kuten Kapteenin puustelliin ja historiallisiin näyttelyihin. Lounaan jälkeen alkoikin sitten kotimatka onnistuneen harjoituksen jälkeen.

Parhaat kiitoksemme klubiveljellemme Mikael Heinrichsille, varuskunnan

välle ja MPKRY:n piiripäällikölle, eversti **Risto Muurmanille** retkestä ja sen järjestelyistä.

Kuvia retkestä osoitteessa:
www.klubi.fi/maanpuolustus/uudpr/
Teksti ja kuvat
Leif Eklöf

Rynnäkkökivääriammunnan huikeita osumia ihmettelivät Juhani Pelanne (vas.) ja Matti Konttinen.

Retkeläisille esiteltiin Syndalenin sotasatamassa Jurmo-luokan syöksyvenettä. Sillä menttiin merelle toteamaan sen suorituskyky yli 35 solmun nopeudessa.

OTAVAN KIRJASTO

ELÄMYKSIÄ MAAILMALTA

Tenniskisoissa huikean jännittävät finaalikamppailut

■ Talin tenniskeskuksessa käytiin 3.—5. maaliskuuta kovatasoiset kisat Klubin kaksinpelimestaruuksista. Noin 200 klubiveljeä ovat ilmoittaneet harrastukseen tenniksen. Kolmeen sarjaan löytyi kuitenkin vain 16 riittävän kilpailuhenkistä pelimiestä.

Se ei selvinnyt, johtuiko ”pitojen taosen vähydestä”, mutta kilpailujen tunnelma oli erinomainen, mistä suuri kiitos järjestäjälle **Jussi Nesteelle** ja osallistujille.

Kahdessa seniorisarjassa (55-69 v. ja >70 v.) oli kuusi ja juniorisarjassa (<55-v.) vain neljä pelaajaa. Enemmänkin pelaajia olisi mahtunut, joten tulkaa ensi kerralla kaikki kynnelle kykenevät mukaan!

Alkupelien lopputulokset eivät tee oikeutta ensimmäisellä kierroksella pudonneille, sillä jo pudotuspeleissä nähtiin huimia palloralleja ja taisteluja. Ratkaisupallot vain kääntyivät jatkoon selvinneiden puolelle.

Loppuotteluissa karmivaa jännitystä

Loppuottelut olivatkin sitten jo todellista taistelua. Ne kaikki kestivät muutaman

minuutin vaille kaksi tuntia. Jokaisessa sarjassa jouduttiin pelaamaan ratkaiseva erä karmaisevan jännittävänä tie-breakinä ennen kuin mestari saatiin selville.

Jännitys ja väsymys näkyi lyönneissä, mutta voiton tahto oli kaikilla kova.

”Juniorisarjan” finaali kuvasi – taistelusta huolimatta – hyvin myös tenniksen jaloa luonnetta herrasmiespelinä. Molemmat finalistit tarjoilivat jatkuvasti toisilleen mitä maukkaimpia tilaisuuksia korjata piste. Lähes poikkeuksetta tarjoukset hylättiin lyömällä pallo verkkoon tai ulos.

Eikä näiden lyöntien jälkeinen vähäinen itesoimaus kuulunut edes Talin parkkipaikalle saakka.

Jyrki Berner

Klubinkin tennismestareiden on helppo hymyillä.

Loppuottelujen tulokset

Yli 70 vuotta: Erkki Kupari – Pentti Seppälä

6-4, 4-6, 10-7

56-69 vuotta: Jukka Ylikoski – Paavo Sollamo

-6, 6-3, 11-9

alle 55 vuotta: Jyrki Berner – Veli-Matti Leppänen

6-7 (5-7), 7-5, 10-3

Ravintolailmoitus

SYKSYN 2006 ALUSTAVA OHJELMA

Muutokset mahdollisia, niistä tiedotetaan jäsentiedotteissa

- 09.08. (ke) Harrastustoiminta alkaa hirviammunnalla Sipoon ampumaradalla jo ennen Klubin aukeamista. Ilmoittaudu jo nyt Hannu Vaahtiolle 0400-555 311.
- 14.08. (ma) Klubi aukeaa. Satonäkymät, vieraana MTK:n uusi puheenjohtaja Michael Hornborg.
- 17.08. (to) Perinteinen rapujuhla kello 19.00. Puheen ravulle pitää Ere Kokkonen.
- 23.08. (ke) Helsingin Suomalaisen Klubin golfin mestaruuskilpailut. Kisat pelataan Talissa ja Mastersissa.
- 04.09. (ma) Kirjailta kello 19.00, avec. Vieraana kirjailija, toimittaja Erkki Toivanen. Eurooppalaisuuden rajoilla Buffet 17.30 alkaen. Buffessa eurooppalaista ruokaa.
- 07.09. (to) Biljardista kiinnostuneille aloittelijoille (n. 20 henk) järjestetään opetusta ja näytöspe-lejä kello 18.00 alkaen. (Uusinta myöhemmin, mikäli kiinnostus ylittää resurssit.)
- 12.09. (ti) Lounasvieras kello 11.30. Vieraana kaupunginjohtaja Jussi Pajunen.
- 13.09. (ke) Biljardin kuukausikisa
- 14.09. (to) Luontokuvausharrastajat kokoontuvat kuulemaan niksejä ja käynnistämään toimintaa kello 19.00.
- 19.09. (ti) Pownaellin näytelmä Mestariluokka (Lisää tietoa jäsentiedotteessa)
- 21.09. (to) Uudet jäsenet (01-08/2006 liittyneet) kello 17.30. Klubi-ilta kello 19.00. Aiheena suomalainen musiikki. Keskustelussa mm. säveltäjä Kalevi Aho.
- 22.–23.09 Maanpuolustuksen harrastajat tutustuvat Salpalinjaan Virojoella ja Maasotakouluun Lappeenrannassa syyskuussa (pe-la).
- 28.09. (to) Historian ilta kello 19.00. Jyrki Vesikansa isännöi.
- 02.10. (ma) Kirjailta kello 19.00, avec.
- 04.10. (ke) Kalastusretki Sipoon saaristoon.
- 05.10. (to) Viini-ilta kello 19.00, avec. Esittelyssä kalifornialaiset Coppolan tilan viinit.
- 10.10. (ti) Biljardin kuukausikisa
- 10.10. (ti) Lounasvieras kello 11.30. Vieraana toimitusjohtaja Mikael Jungner, Yleisradio.
- 11.10. (ke) Biljardin tasoitukselliset: kaisa, snooker, ja kara.
- 12.10. (to) Talouspolitiikan ilta kello 19.00. Aiheena asuntomarkkinat. Kuka ostaa, kuka myy, kuka perii? Keskustelussa kiinteistö- ja pankkialan asiantuntijoita.
- 15.10. (su) Klubin tenniksen 4-pelikisat kello 12 -16.
- 18.10. (ke) Biljardin tasoitukselliset: parisnooker ja keila
- 19.10. (to) Klubi -ilta kello 19.00. Aiheena turvallisuus. Mikä Suomea uhkaa?
- 23.10. (ma) Gourmet -ilta kello 19.00, avec.
- 26.10. (to) Ulkopoliitiikan ilta kello 19.00
- 02.11. (to) Jazzilta kello 19.00, avec
- 06.11. (ma) Kirjailta kello 19.00, avec
- 08.11. (ke) Biljardin kuukausikisa
- 09.11. (to) Lääketieteen ilta kello 19.00
- 14.11. (ti) Lounasvieras kello 11.30
- 16.11. (to) Syyskokous kello 18.00, Klubi-ilta kello 19.00
- 23.11. (to) Oikeuspolitiikan ilta kello 19.00. Aiheena työläinsäädäntö, vieraana työtuomioistuimen presidentti Pekka Orasmaa
- 28.11. (to) Lounasvieras kello 11.30
- 30.11. (to) Teemailta kello 19.00
- 06.12. (ke) Itsenäisyyspäivän juhla kello 19.00, avec.
- 13.12. (ke) Biljardin kuukausikisa
- 14.12. (to) Klubin pikkujoulujuhla kello 19.00, avec.
- 17.12. (su) Kuoron konsertti Vanhassa Kirkossa kello 17.00
- 18.12. (ma) Biljardin kinkkukärri.

Klubi menee kiinni 22.12. kello 16.00 ja avautuu 8.1.2007.

Klubi kutsuu luontokuvaajia

■ Haluatko kehittyä kameran käyttäjänä? Kuvaatko mielelläsi luontoa, ehkä erityisesti lintuja? Jos vastauksesi on myönteinen, toimintaansa käynnistävä Klubin luontokuvauskerho on juuri Sinua varten. Kokoonnumme ensimmäiseen luontokuvausiltaan Klubilla 14. syyskuuta 2006 kello 19.

Toimintamme keskittyy kameran ja sen varusteiden hallintaan, kuvien käsittelyyn sekä toimintaan erilaisissa kuvaustilanteissa ja –olosuhteissa. Kuvauskohteet haemme luonnosta.

Tarkoituksemme on järjestää jatkossa klinikamuotoisia teemailtoja asiantuntijoiden opastuksella. Toteutamme ehkä myös kuvausretkiä luontoon, katselemme yhdessä tuloksia sekä pyrimme myös niistä oppimaan.

Ensimmäisen luontokuvausillan aikana keskustelemme toimintamuodoistamme lisää.

Meissä jokaisessa elää pieni harrastelijavalokuvaaja. Luontokuvauskerhon avulla annamme sille mahdollisuuden kehittyä mukavassa seurassa.

Elokuun jäsenkirjeessä saat lisätietoa luontokuvausillastamme.

Teksti ja kuvat

Kalevi Suortti

Hirviammunnat

■ Klubin metsästysaddikit järjestävät hirviammunnat Sipoon keskusampumaradalla 9. elokuuta. Järjestelyistä vastaa **Hannu Vaahtio**, puh. 0400-555311, Sähköposti:

hannu.vaahtio@kiinteistomaailma.fi

Biljardia yli 110 vuotta Suomalaisella Klubilla

YT-Klubien mestaruuskilpailut Helsingin Suomalaisella Klubilla järjesti ja johti Ahto Alander.

■ Helsingin Suomalaisen Klubin biljardi-toiminta on jälleen ollut erittäin vilkasta kaudella 2005–2006. Olemme pelanneet kahdeksan kuukausikilpailua kaisassa ja snookerissa, syksyn tasoitukselliset mestaruuskilpailut kaisassa, snookerissa, parisnookerissa, keilassa ja karassa. Kinkkukärri pelattiin joulun alla, ja jaossa oli neljä joulukinkkua.

Vuodenvaihteen jälkeen on pelattu tammikaisa ja keila sekä Klubin mestaruuskilpailut. Voittajat olivat: kaisa **Markku Koponen**, keila **Ahto Alander**, snooker **Petri Pohjola**, parisnooker **Jussi Papinniemi** ja **Weijo Pitkänen** sekä kara **Onni Jalonen**. Mestareille parhaat onnittelet!

Perinteiset klubiottelut olemme pelanneet Lappeenrannan Kerhoa ja Tampereen

Kauppaseuraa vastaan. Tampereella hävisimme niukasti, mutta Lappeenrannan voitimme kotiottelussa selkein numeroin.

YT-Klubien SM-kilpailut

Vuoden päätapahtuma oli yhteistoimintaklubien suomenmestaruuskilpailut, jotka pelattiin kolmen miehen joukkuein.

Klubimme oli saanut kisan järjestettäväkseen helmikuun viimeiselle viikonlopulle. Kilpailut pelattiin kolmena päivänä Klubilla, ja läsnä oli noin kuumikymmentä pelimiestä ympäri Suomea, kaukaisimmat Rovaniemen Kunnallisklubilta.

Kolmen päivän väännön jälkeen mestariksi julistettiin Inkeröisten Biljardikerho joukkueella **Jari Mahlio**, **Jyri Rautiainen** ja **Vesa Vanninen**. HSK:n ykkösjoukkue oli kuudes ja kakkosjoukkue kahdestoitaa.

Kilpailujen järjestäminen oli varsin suuri haaste ja urakka Klubimme biljardimiehille. Onnistuimme järjestelyissä erittäin hyvin.

Isot talkoot Klubille

Pystyimme Klubille kolme kaisapöytää lisää, jotka purettiin välittömästi kilpailujen jälkeen. Se ei olisi onnistunut ilman

mittavaa talkootyötä, mistä kiitän lämpimästi ainakin seuraavia: Jesse Poikolainen, Kurt Dammert, Markku Koponen, Petri Pohjola, Enska Mäntylä, Ari Perä-Rouhu, Jukka-Pekka Lähdevuori, Erkki Tähtinen, Veikko Hannula, Jorma Ketunen, Markku Virtanen, Hannu Laukka, Leif Eklöf, Teppo Oranne sekä Marcellus Töötti. Jos jonkun nimi jäi pois, olen pahoillani.

Samana viikonloppuna kokoontuivat myös YT-Klubien hallitus ja eri kerhojen ja klubien puheenjohtajat yhteiseen tapaamiseen Klubillamme. Vietimme lauantaina myös pelimiesillan. Hyvän illallisen, seurustelun Klubin torvisoittokunnan oivallisen musiikin merkeissä.

Tästä saakoot erityiskiitokset Klubimme vaskenpuhaltajat! Soitto oli komeaa ja kappaleet osuvasti valittuja.

Biljardi vanhin harrastus

Biljardi, joka on Klubimme vanhin harrastusmuoto – ellei ryypäämistä lasketa, elää edelleen vahvasti Klubin toiminnassa, ja näin on varmasti myös jatkossa.

Jatkuvuutta silmälläpitäen järjestän syksyllä biljardin opetus- ja koulutustilaisuuden, jossa kaikilla halukkailla on mahdollisuus saada opastusta ja oppia biljardin jalossa taidossa. Seuratkaa siis syksyn tapahtumakalenteria, jossa ilmoitetaan tarkka päivämäärä ja ohjelma.

Toivotan kaikille klubiveljille oikein

rattoisaa kesää. Syksyllä kun Klubi jälleen avaa ovensa, toivotan teidät tervetulleiksi harrastamaan myös biljardia.

Helsingin Suomalaisen Klubin Biljardi-
päällikkö
Suomen Biljardiliiton Puheenjohtaja

Ahto Alander

PS: Biljardin SM-finaalit Helsingin Kulttuuritalolla lauantaina 27. toukokuuta alkaen klo 9.30. Tervetuloa seuraamaan huippubiljardia!

POHJOLAN ilmoitus

OIKAISU

Edellisessä Klubilehdessä golgmestari Janne Ahosen tilalla kehuttiin toista miestä. Tässä itse mestari Janne.

NORDEAN ilmoitus